

29

ta que retro sunt obliuiscens. in sola requiescit expectatione pro  
 missor; Que cum sit meditacio etnitatis. siquide que pmitunt  
 eterna sunt. longanimitate alit & pseuerantie dat ingore;  
 Pmo iam facile est quatuor nra hec. u. i. illis apli assignare dum  
 longanimitate comprehendit meditacio pmissor latitudinē re  
 cordatio beneficior. sublimitate contemplacio maiestatis. pfun  
 dum inspectio iudicior; Querendus adhuc fuerat qui nec  
 satis adhuc inuentus est. nec queri nuntis potest; Ad orando for  
 te qz disputando digni querit & inuenitur facili; Proinde  
 is sit finis libri s; non finis querendi;

**Lib scē orarie de berge**

*Explor libro  
 s. brim de ros. d.  
 rano s. br  
 uadi abbas  
 a 9 virginu papa*

**A**pusculum s. Bernardi Abb. De Contemptu mundi seu de  
 vita & moribus Religiosor

t tibi dilectissime p̄sentes exhortationis scedulas destinare.  
 que ociosa eē non patitur. nimirū credens omnia. et omnia spars  
 caritas p̄suasit; Ubi sane n̄ tibi me p̄pa tradidisse putes. nec  
 tamq̄ nra suscipias. s; emultis sermonib; patrū tuor  
 quor. digna satis laus est in ecclā. que huc uidebant apte nego.  
 nouis decerpisse sententias. et sub unā ut cuiq; formula redigen  
 do. copiosi cuiādam declamatorū sermonis instar. hunc tue dile  
 ctioni etidisse libellum; Hoc nimirū scribendi ḡis. adpsuaden  
 dum efficacit arbit̄ bar. qd̄ soleat ampli mouere lectorē. uindas  
 magis uoces quā mutos apices representans; Ceterum quū suspecta  
 michi ignorantia p̄pa p̄pria q; obliuio est. hortor & moneo. ut si q̄  
 dephenderis digna rephensione ipse ea corrigē studeas. aut si



id forsitan ex humilitate refugis. in saltim quecūq; te mouerunt non  
 dissimules amicitia intinere. atq; id quidē de sententia dixit  
 rui. Nam de uerbis erit forsitan inuenire n̄ tuillos ad quos  
 aures si uenerint subsannent ea dicentes; Quis est iste inuolues  
 sententias sermōib; impit; Verū nil tale in sup̄ tua erudi  
 one reor uerendum; Quippe & motū h̄c; et pudorē. suspicione  
 carens caritas foras mittit. affectum in his quā uerba in fallor  
 pensabit amicus; p̄sertim qd̄ n̄ ostentacionis s; edificationis edere  
 paginā cohortatur. optans magis si possibile uideatur. sine uer  
 bis h̄ imp̄mē cordi tuo; faciat hoc qui inuisibilit̄ opat̄ in cordib;  
 electorū. y pia dignatione sua suam hanc uocē reputans uocē ei  
 uirtutis et efficacit̄ largiat̄; Agit enī quod potest caritas op̄osa  
 opportune instans fortassis & importune; Nulla sane huic opi idō  
 nea magis occurrit dignior ue materia quā euangēlica lectio. ubi  
 felicissimū illud symonis et ihu. eulogiū cōtinetur;  
 Hanc suscipe libuit s; exhortacionis grā quā expōnis. ut ex ea scil̄  
 sermonis occasio sumētur; Sed et sententijs breuib; distinguere  
 studij lectionē. ut distinctio ipsa fastidium non admittat;

- .i. **D**e colloquio symonis et ihu
- .ii. **D**e relinquendis omnib; **D**e diuicijs patrum ueteris. t.
- .iii. **D**e eo qui iuga bouum emit. v. **Q**uom̄ uidēs interaq; pet̄ sup̄ aq̄s;
- .iiii. **D**e multiplici diuō uiciorū. vii. **D**e remedio imp̄fectorū;
- .v. **D**e duab; sanguisuge filiabus; **D**e p̄riclō clericorū;



**Q**uomodo elici a singulis gradibus  
hominum quod delectet usurpet

**D**e officio clericorum

**E**xcusatio quod nisi manifesta loquatur  
quomodo intrent ecclesiastica beneficia

**D**e loculis iude

**D**e quatuor uirtutibus sicut  
quomodo deseruiant elici quod de ecclesiis

**Q**uomodo eosdem redit expendant

**D**e uirga et baculo

**Q**uis sit amicus mundi

**D**e impudencia

**D**e misericordia crudeli

**D**e mutacione humane penitencie

**D**e iudicio abrahe; sicut per diabolica

**Q**uomodo reliquerit omnia qui nihil  
ferre habebat ex omnibus

**D**e tribus responsionibus cum ad eos  
qui permittebant sequi eum;

**D**e sacra regeneratione;

**U**t tempus sue regenerationis  
corpus expectet;

**V**t non resideamus in uia;

**Q**uomodo non in nulla ex parte  
sedeamus;

**D**e imperfecta sessione;

**D**e sessione domini

**D**e gradibus scale

**D**e uia orientali que abeati  
benedicti cella procedit

**D**e basibus scale

**D**e iudicio

**D**e lateribus scale

**D**e capitellis

**D**e grossis ficuum

**Q**uerimonia saluatoris

**D**e excusatione scolarium

**D**e duplici promissione

**D**e incredulitate

**D**e labore ficto

**D**e ingredine y decore sponse

**D**e sepulchris dealbatis



<sup>xljx</sup> **Q**uom̄ egestas int̄ior foras eiciat <sup>lv.</sup> **Q**uod celesti consolatione  
<sup>lv.</sup> **D**e uerine qui non moritur se p̄uant: qui resurre parati

<sup>lv.</sup> **Q**uod aliter oblectent sp̄m̄ sp̄ualia: sunt ad terrena;  
quam carnalia

<sup>lv.</sup> **D**e trib; in cruce & trib; in carcere <sup>lv.</sup> **D**e centuplo et uita eterna  
<sup>lv.</sup> **Q**uod centuplū hoc sp̄uale sit

<sup>lv.</sup> **Q**uod sine exceptione centuplū <sup>lv.</sup> **Q**uid sit hoc centuplum;  
promittitur <sup>lv.</sup> **E**xhortacio breuis;

<sup>lv.</sup> **D**e his qui uident om̄ia reliquisse <sup>lv.</sup> **D**e uita eterna;  
nunc centuplum h̄nt; *Explicit capta; Incipiūt dicta.*

*De  
collo  
quio  
Symo  
ni &  
iheru.*

**B**ernardi albi clar. fr̄ uba eūgly. *De symo petri. ad. j. se*  
**D**ixit symon petrus ad ih̄m; Ecce nos reliquimus om̄ia et  
secuti sumus te; fidelis sermo et dignum om̄i acceptio  
ne colloquū symonis petri et ih̄m; familiaris siquidē; y amica  
saluti obediencia est; s; obediencia firma et stabilis que fundata  
est sup petram; Melior est em̄ obediencia quā uictime; et item  
obedienciam inquit uolo y non sacrificiū; Unde & uite quoq;  
ipse saluator p̄tulit hanc uirtutem eligens magis animā po  
nere quā obedienciā non implere; Postmo et ip̄m  
nomen ih̄m quod est sup om̄ne nomen y in quo  
flectitur om̄ne genu ap̄lo teste; obediencie remunerō est; Libet  
p̄inde sacratissimo huic uirer eē colloquio et uirtuta cordis  
aure p̄cipe que d̄nt; Arbitror em̄ uerba lectionis hui' ea esse  
de quib; ad immortalē sponsū a simb; terre clamat eccl̄ia.



propter uerba labiorum tuorum ego custodiu uas duras; Hec nempe sunt  
 uerba que temptum mundi in uniuerso mundo y uoluntaria  
 psuasere hominibus; paupertatem; Hec sunt que monachis claustra replent.  
 deserta anachoritis; Hec inquam sunt uerba que egyptum spo-  
 liant y optima queque eius uasa diripiunt; Hic sermo uuius y efficax  
 conuertens animas felici emulatione scitatis y ueritatis pmissi

**D**one fidei; *De relinquendis omni b v s; .ij. cap.*  
 Dixit enim symon petrus ad ihesum; Ecce nos reliquimus omnia;  
 Bene optime et non ad insipientiam tibi namque a mundus trahit y cupi-  
 scentia eius y relinquere tibi magis expediat quam relinquere; Ecce inquit  
 nos reliquimus omnia et secuti sumus te; Mirum quia exultauit  
 ut gigas ad currentem uiam; nec currentem sequi potest oneratus;  
 Sed nec inutilis commutatio pro eo qui super omnia est omnia reliquisse;  
 Nam y simul cum eo donantur omnia et tibi apprehendit eum erit  
 unus ipse omnia in omnibus; qui pro eo reliquerunt omnia; Omnia sane  
 dixerim non tantum possessiones sed etiam cupiditates y eas maxime;  
 Plus enim mundi y cupiscentia quam substantia nocet. y huius fugienday  
 dunciarum causa precipua est. quod aut uix aut nunquam sine amore  
 possideri ualeant; Limosa siquidem y glutinosa nimis non modo  
 exterior uerum et interior nostra substantia uictis et facile cor  
 humanum omnibus que frequentat adheret; *De eo quod iuga boiu. em. v. .ij.*

**A**ge ergo qui relinque uniuersa disponis te quoque inter  
 relinquenda mittere memento; Immo uero maxime et



p̄ncipalit̄ abnega te met ip̄m si deliberas sequi eū qui exinan-  
uit p̄p̄r te semet ip̄m; Pone quissimā sarcinā pone asinaria  
molam t̄renam mole; pone illa quinque non hominū plane  
uiga s; boum que tibi insipient̄ emisti; alioquin sequi spon-  
sum et uenire ad nuptias sp̄uales quinnaria hac p̄ssus y op̄ssus  
corpiis sensualitate non pot̄s; Sed y si nouissime uen̄s y pul-  
saueris minime p̄fecto ap̄ietur tibi s; respondebit̄ deintus  
quod n̄ sit de bub; y asinis cet̄isq; iumentis insipientib; cura  
d̄o; Au uero y patum iumentis eē quis dubitet hominē qui  
sibi uiga em̄t iumentoy; nisi qd̄ eo sane ipsis quoq; iumentis  
y vincit̄ eē stolidior y bestialior bestis; y pbatur qd̄ uiga nece-  
ssitatis earum p̄pa ipse subeat uoluntate; Quod enī illis natura  
est. huic est culpa. dū tanq̄ unū ex his que ratione carent sine  
ratione degen̄s. y ipse sub corporeis similit̄ sensib; incuruat̄; Sed  
qd̄ eum uiga subisse causam. Arguam̄ magis emisse; Illud. y. stoli-  
ditatis miserande. istud extreme demencie est. Dignus est qua-  
rius mercede sua; Nam ut mercedē p̄ope tribuat inauditū;  
Demq; loquit̄ sup hoc uerbo d̄ns p̄ p̄pham sub typo mulieris  
fornicarie scela arguens isrl̄is; Omnib; inquit meretricib; dant̄  
mercedes. tu autē dedisti mercedes cunctis amatorib; tuis. q̄ do-  
nabas eis ut intrarent ad te undiq; ad fornicandū; factumq;  
est int̄ contra consuetudinē mulierum in fornicacionib;  
tuis. et post̄ non erit fornicatio; In eo enī quod dedisti



mercedis. et non accepisti factum est utrumque; Plane et in  
 eo qui iuga bouum emit utrumque fieri manifestum est; Quid  
 enim iuga emit et iuga bouum. cui iugum suaue gratis offertur;  
 Nam iugum christi iugum hominis est. siquidem et christus homo; Hec  
 in gratis tribuit. et copiosa his qui tulerit remuneratio est. ut  
 a nemine non dico enim sed gratis sustineri queat; Quid ergo pro iugo  
 bouum distrahis animam tuam qui iugum christi suscipiens emere potas  
 regnum dei. mercari vitam lucri facere christum; Nam sine iugo interim  
 esse non potas homo natus est ad laborem; Sed graue iugum  
 super omnes filios adam utique qui secuntur eum. nam super eum qui christum  
 sequitur. leue est et suaue; Postremo ut certa fileam cum sine iugo esse  
 non possim. quale hoc ipsum est eligere poculus quinque quam unum. Quis  
 enim potest seruire quinque dominis ne dum quinque tyrannis. quinque  
 pedomibus; Siquid oculis meus deperdatur animam meam; An non sepe  
 aliud gula exigit. an aliud pruritus aurium uocat. Sic et odoratus  
 et tactus. diuersa uterque impant. forsitan et aduersa. dum uterque  
 sibi commune gestat precepe seruum et trahit sua queque uoluptas;  
 Hides excusationem hominis. qui propterea christum non sequitur propterea  
 excusat amputatis quod iuga bouum emit quinque

**De multiplici**



uid si eorum laborem et dolorem consideres. **domino uicior**  
 si numeres iuga qui uariis seruiunt uicibus morum magis quam  
 corporum sensibus; Erunt profecto iam inuenire homines qui multo  
 tomagis in labore hominum non sunt. sed longe amplius aliena ab

. 117.



homine flagella sustineant. erit uniuersa euentes non in quinque  
s; plus quam quinquaginta quinque non utique iumentorum iuga s; demo  
num; Contendunt ambitio et elatio cordis alta nidum. alta fouea  
parat. uolare alta iubet. reperi monet alta cum neutrum profecto  
sit hominis; Quis enim es ut ait hec. quis uero ille ut ille est. aut  
que domus patris eorum ut eis in aliquo cedas. ut reuerentis eos. ut  
eis aliquando blandiaris. At bonus sermo bonum inuenit locum aut am  
bicio et invidium quoque qui proficere non potest potest obedere; Dissi  
milia primum primum unum bonum pone donec ueniat hora tua; dua  
ricia quoque et appetitus laudis sibi inuicem aduersantur. et quod hec  
et gregat hec dissipat; Hec minus contraria sunt. que simulatio et  
pusillanimitas fugerunt impudencie impacientieque clamoribus  
et utraque labor et dolor et afflictio spiritus. *De duabus sanguisugis filiabus*

**H**ec autem omnia similiaque ac dissimilia mala ex una radice pul  
lulant prope scilicet uoluntatis; Huius enim sanguisugae duae sunt  
insatiabiles filiae clamantes affer affer; Siquidem nec amicitiam  
tate nec uoluptate corpus aliquando faciat. ut scriptum est; Non faci  
atur oculus uisu nec auris impletur auditu; Fuge sanguisugam  
hanc. et omnia reliquisti hec enim omnia trahit ad se; Pone hanc et uicium  
tam importabile quam multiplex abiectum; Non est enim dominus crudelis  
ad illam non est tyrannus impius et inhumanus sic uirgens seruulum;  
et non parcens fatigatum magis instigat. subditum primum durus.  
inquietum malum quod spiritus semper incubans inexcogitabilia mech



tatur; O custos hominū quare posuisti me contrariū tibi & factus sū  
 michi met ipsi gravis. Nullum in onus importabili nulla sarcina  
 grauior est; factus sum in talentū plumbi; & refectit iniquitas sup  
 illud; Sed audiā nocē solaciū audiā quid loquat magni consiliū  
 angls; Venite inquit ad me qui laboratis & onerati estis; & ego uos  
 reficiam. tollite iugum meū sup uos; & inueneritis requiē animab;  
 ur̄s; Uerum hec alas inuement forte in nouissimis sibi locum;  
 Interim sane felices eē liquet qui exonati sunt & secunt̄ dnm̄  
 expectati; Quid enī p̄des; portare sarcinas. Artissimū enī nos  
 foramen expectat. si quē sequim̄ & sequi uolumus p̄ artissimam  
 ostendam̄ ingredi portā necesse est; Quid tu camele gibbum. qd̄  
 tu pecuniose p̄ditoris loculos tollis. Non sic impie non sic ingre  
 dieris foramen acus; huiusmodi sarcinas non admittit; **De diuitijs**

**E**xcusant se aliqui fortasse dicentes; **patrū uetis testam̄.**  
 Abrahā. ysaac. iacob. cet̄q; sc̄i nunq̄d n̄ terrenas diuicias habu  
 isse leguntur; Sufficit nobis esse sicut illi fuerunt; Neque enī  
 sum̄ patrib; meliores; Si culpabilis eēt possessio diuiciarū nunq̄  
 illi in diuicijs tantā grām actiō optinuer̄. aut tantā grām & secuti  
 diuicias nichilomin̄ possiderent; Quid respondebim̄ nouis imi  
 tatorib; sc̄oz̄ ueterum. Inponant certe utulos sup altare dñi.  
 mactent arietes hircos immolent. quia & hoc abrahā fecit. & hinc  
 ritus patrū quib; non modo meliores non sum̄; s; ne digni qui  
 dem solūe corrigiam calciam̄toz̄ eoz̄; Sed hec inquirunt statum



ultra non hñt. ubi reuelata est ueritas transiere; Quid ipsas scõr  
quoq; diuicias tempales uibrã fuisse dixerunt futyror; In figu  
ra siquidẽ eis omnia legimus contigisse; Deniq; quod in terrenas  
palmã pmitterent actiõ. Sicut enĩ sacrificiũ istis. sic. y diuicijs car  
nalib; ad huc pplis dispensatio diuina morẽ gerebat. nimirũ ut  
tamq; paruuli paulatim agentium ritu secederent. eadem que  
gentes demonijs. duõ immolantes eadẽ que et illi; s; actiõ non  
demonijs expectantes; Ubi sane celestis pmissio sonuit. spiritalia  
iam uecesse est spiritalib; comparari & imitari sacrificium spe mu  
tata; Hauerant hęc quicũq; ul' eo tempe fuere pfecti; s; ex carna  
te pplõ coherebant. ut in manifesto quidẽ. y agere eadem. y eadẽ  
querẽ uidentur; An forte uolenta uideretur extorsio. qd de umbra  
dicim; y significatione. Olim alter scripserat sup hoc in hunc  
modum; Nullus michi opponat aurum templi iudeor; Tunc  
hoc fuit quĩ sanguis immolabãt. quod totum fuit figura;  
Aurum ergo repudiem; cum cetis supsticiõib; iudeor; aut si pla  
cet placeant. y iudei; Postremo non multos legisse me recolo aut  
non grauit; culpã scilicet hui; pspitate temptatos. **Um iudis**

**M** forte et piclitos; **int aqs. petri sup aquas**  
nimirum longe aliud est in luto aquarũ multarũ diuisi  
fundo maris iter carpe. terrena licite possidendo. aliud ip  
sam nouis q̃ssibus undam calcare. omnia relinqũdo; S; tempi  
gracie p̃rogatiua hęc debebatur. petro nouum iter a noui



itineris typus seruabatur; Antiquorum sane patrum diebus donec  
 in terris uideretur et conuersaretur inter homines dominus in aesta-  
 tis non erat euangelice forma perfectionis; sed spiritum domini solo inte-  
 rim spiritu sequebantur; At ubi uerbum caro factum est; et habitauit  
 in nobis iam nobis in eo tradita est imago uite; et conuersationis  
 exemplar quod oporteat etiam corporali imitari ut utroque sequen-  
 tes uestigio non ulterius cum patriarcha iacob altero femore  
 claudicemus; Ubi enim auctum quia dictum est antiquus nisi quis  
 abrenunciauerit omnibus que possidet non potest meus esse disci-  
 pulus et item si uis esse perfectus uade et uende omnia que habes  
 et da pauperibus; et habebis thesaurum in celo et ueni sequere me;  
 Neque id dicimus tamquam saluari quis uel hoc tempore nequeat si secus  
 egerit; sed ut gradum agnoscat proprium et locum perfectionis aut  
 discipulatus officium non usurpet;

**¶ Remedio imperfectorum.**

**H**abent enim euangelia et perfectionis consilium et remedium  
 infirmitatis; Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra;  
 hec perfectio est; Siquidem filius hominis ubi caput reclinaret non  
 habebat petro et iohanni nec argentum nec aurum erat paulus  
 uictu simplici uestituque contentus; hec ipsa labore manuum  
 acquirebat; Sed non omnes capiunt uerbum sicut nec consilium  
 castitatis; Quid dicit populo facite uobis amicos de mammona  
 iniquitatis; ut cum defeceritis recipiant uos in eterna taber-  
 nacula; Uerba domini sunt; et quod loquitur tale est; firma



equidē stat in mobilisq; sententia. eos qui uolunt in hoc seculo  
diuites fieri. incidē in temptacionē laqueūq; diaboli; Sed quia  
miseror sup turbati ⁊ ipm quoq; camelū qđ homo n̄ potest p  
foram acis tradicē possum cauete saltem auerbo aspo. qui laque  
um uenantū minime declinat; **U**estite nudum egenū alite.  
utilitate infirmū. ne forte audire. ⁊ tingat sermonē durū. aspum  
uerbū. audicionē malam. ite maledicti ignē eternum. ⁊ cetā;  
facite uobis amicos de māmōna iniquitatis; **A**c si manifestius  
dicat; **U**e uobis diuites quia habetis consolationē urām; At tam  
unū iam sup eē uidetur communicare eam paupib; quorū est  
regnum dī. ut cum uenit hora eorū remittant ⁊ deficientes suos  
recipiant in tabnacula sua. ⁊ consolationē suā quā modo praedict  
expectant. dum urām p̄ripitis. misericordit ⁊ municeut deso  
latis; **O** enfurā. ⁊ bonā ⁊ coagitatam ⁊ sup effluentē dabunt in  
syrus eorū. nec illud palliū breue erit quod duos optire non possit.  
aut sitatum coanguillatum unde decidat alter; **De periculo**

b. xx.

**H**inc est quod dotatas et ditatas uidem ecclias **clericorū**  
apotentib; et diuitib; hui' seculi. qui in opib; bonis diuites.  
uxta pauli ammonicionē. amicos sibi facē studuerūt de māmō  
na iniquitatis a quib; in eterna tabnacula recipiēt; Quid in spe  
rarent ab his recipi qui clauē uidentur hēre. Sed heu data est  
ipsa prudentia eorū. in occōnem carnis et qui sibi parit atque  
aliis in celo tabernacula eterna pare debuerant iuxta unigē



domum ad domū & copulant agrum agro; Quis rapuit ab ore aploꝝ tempꝛis huius uerbū grē: fiducia uerbū; Ecce nos reliquimꝛ omnia & secuti sumus te; Ecce enī ut pplꝛs sic sacerdos; Similitꝛ uolunt diuites fieri similitꝛ imo & habundanciā suā hī ꝑcipuunt consolationē similitꝛ amicus egerent & ipsi ut in aliena saltem tabernacula suscipentꝛ ut pote ꝑꝑria non habentes; Beati enī paupes spū: quā ipsoꝝ est regnū celoꝝ; Ceterum hominibꝛ qui ꝑfectionis obtinent locum dignitate polleat auctoritate ꝑꝑinnet funguntꝛ officio an inter hec infirmitatis & imꝑfectionis quā usqꝫ ad eo distitentꝛ liceat saltem spare remediū ipsi hinc quoqꝫ sint iudices nam quod nomine deceat manifestum nobis sane liceat ulꝫ audire dicentē; Si sal infatuatū fuit in quo salietur Ad nichilum ualet ultra nisi ut mittatur foras & conculcetꝛ; Si et ꝑbꝛo cui forsitan derogare timebunt quā scēs est uti liceat solita spꝛs libtate nulli blandiri palpare uenunē; si nudemudā ꝑmē ueritatē; clericꝛ inquit qui partē habet in terra non habebit partē in celo; Item qꝫ clericus si quippiam hūit ꝑter dñm pars eius non erit dñs; Uerbi grā si aurum si argentum si possessiones si uariam supellestem cum istis dñs pars cui fieri non

**V** dignatur; *Qm̄ clerici a singlis quibꝫ hoū qꝫ delectent usuridetur & scēs dauid cautio graui in iurē qꝫ dam ipsi uidepentꝛ x.*  
 runt quos hec ꝑabola tangat In labore inquit hominū non

¶



sunt? et cum hominibus non flagellabunt ideo tenent eos superbia habent enim singula queque gratia hominum laboris aliquid aliquid uoluptatis; Sed aduertere est prudentiam aliquorum et mirari que admodum nouo iter hec artificio discenentes et abinueniunt sequestrantes ea totum quod delectat eligunt et amplectuntur quod molestum est fugiunt et declinant; Cum militibus; nempe superbe fastus amplam familiam et nobiles apparatus equorum faleras accipitres aleas et similia queque frequentant aliqui forte et dependentes a collo rubricatas murium pelles ornatos thalamos balneas et molliciem atque gratiam uestium; annuherculis mutuunt caute omnino lorice pondus et insomnes in castris noctes incertaque discrimina prohorum muliebre quoque uicundiam et disciplinam aut siquid aliud sexus ille laboris habere cerunt declinantes; Sudant agricolae putant et fodunt uinitores et qui inter hoc torpent ocio accedente fructuum tempore inuouari sibi horrea iubent et purptuaria eorum plena utinam non proillis utinam ut cum illis; uiuunt tritico bibunt uine sanguinem meracissimum; Parum est impinguant et dilatant adipe frumenti herbarum uiribus; pegunt mutuunt uina sapore et additur oleum chamino; Sed considera et negotiatores; Circueunt mare et aridam in labore corporis et periculo uite pituras sibi diuicias congregantes; Dura sunt hec caueant prudentes nostri interea capiant somnos ne dicant instrans



lasciant suis; **E**rit tam̄ inuenire indie festo gues uasis aureis  
 y argentes ministror̄ dextris refertas uariis opibus manticas.  
 pticas oneratas y sc̄nus tam̄ multiplices loculos. ut si mensas ad  
 hiberis. m̄mularios putē; **Q**uid fabros aut cementarios cet̄os  
 q; eius m̄ oparios necesse est miniare. **U**ictum sibi multo labo  
 re querunt. illi madent deliciis. copus affluunt ociosi; **A**n uon  
 merito tales poeta subsannet. ne non forte suas repetitum  
 uenerit olim grex auuū plumas moueat cornucula risum;  
 furtus inudata colorib; **M**agus autē magnus ille ppha y plusq;  
 ppheta tr̄biliter inc̄pat dicens; **G**emina imperarū. quis de  
 monstrant uob̄ fugē auentura ira. **U**bi enī sunt penitencie  
 fructus. **C**um resurgē cepit homines unusq; q; in ordine  
 suo ubi putas gnatio ista locabitur. **S**i ad milites forte diuer  
 terint exsufflabunt eos. quod minime secum labore aut picula  
 tolerarunt; **S**ic agricole sic negociatores y singli quicq; ordines  
 hominū asius eos simili arcebunt fimb; ut pote qui in homi  
 nū labore non fuerunt; **Q**uid igitur restat nisi ut quos om̄s  
 ordo repellit parit̄ y accusat eum forciat̄ locum ubi nullus ē <sup>ordo</sup>  
 sed sempiternis horror inhabitat. **De officio clericor̄ .xi.**

**A** forte ad electionē cleri audeant aspirare. **M**agnus enī  
 uere eor̄ locus in regno dī. y bonū sibi; qui bene ministrarūt  
 gradum acquirūt; **C**etūm siuis y ipsis nec modic⁹ labor eē  
 uideri; **E**t dicebat qui plus om̄ib; laborauit; **Q**ui non laborat



non manducet; Et petro dictum est; Symon iohannis amas me; Pasce oues meas; Idemq; tercio repetitum tercio dictum pasce nec mulge seu tonde semel additum est; Spet ergo discipuli locum gradum ministri qui dñicum pasce gregem satagit q̄ tundē; Pasce uero tripliciter exemplo conuersationis uerbo p̄dicationis fructu orationis; Et pascere id mandatum xp̄i ut nemo hunc sibi sumat honore sed qui uocatus fuerit adō tanquā aaron; Per eum nempe si quis introierit saluabit̄ et uiuet pasqua sin uero ascendit aliunde plane fur est iatro; Atque utinam ut queratur iam inter dispensatores ut fidelis quis in

xij. **N** uematur; *Excuso qd̄ n̄ n̄ manifesta loquat v R*  
emo tam indigne nobis aut moleste accipiat que dñi;

Si sanctus est et minime sibi conscius horū congrulām ei doleat  
y ipse nobiscū in plurib; hec inueniri; Hec u reuelam̄ nē occulta dedecoris nec parietē fodim̄ ut abhominatio maior appareat; Nullum adhuc de fornicatione fecim̄ uerbu q̄muis; hec in multis etiā et multiplicat̄ regnet qui puritatis auctori impuro corde y corpe ministrantes non uerentur stare ante anḡlū dñi qui secet mechos y dispdat. s; om̄ino audeat agni immaculati sacras utingē carnes y utingē incalice saluatoris manus nefarias quib; paulo ante carnes prohdolor mētricias atrec stant. sic altaria circuite sic frequentare psalmos cum eius modi laus execrabilis y oracio sit in peccm̄; Sed nec eorū sacri



legia recensent qui diligunt inuina securit' retributiones uendunt  
sacramta iusticia pdunt. quoz gutta nec dum traxit ad laqueu.  
nec dum pfocauit fauces uerbū blasphemie. uox sacrileg a sermo  
nequā. qd michi uultis dare. ⁊ ego uobis tradam. Uident' hec  
omīa s; quodā mō non uidentes. quippe quib; nec flagellū est  
nec comedens zelus; Manifesta loquunt' ⁊ que uix aliqui eru-  
bescant; Postremo ⁊ nos in clero fūm' liceat ut nostra scrutari;

**U** *Quid intrent ecclesiastica beneficia* xuy.  
idete uocationē urām aut uocatus apl's; Considerem' et nos an  
uocati uenerim' ⁊ uocati actō cui' inuicū hec uocatio est. nec inui-  
uē in uocationē dixerim. quā sane iuxta eundē aplm. q's pdesti-  
nauit hos et uocauit s; quis uocauerit nos in honore' cleri conue-  
nire uelim' scientias singlōꝝ ut scdm pceptum dñi ad cor ibrtm  
loquar; Hinc enī paruulo adhuc aut forsan nec dum nato;  
ecclesiastica iam bñficia puuda sane parentū sollicitudo pbat  
hunc nos inueniens illi uel illi tradem' epō. apit que hñs grām  
aut cui forte seruuum' ut daret' de bonis dñi. nec in tot libe-  
ros nrā diuidat' hēditas; illum pp'ts aut decan' ut sibi succe-  
deret plus q' mat'no educauit affectu. in deliciis enutrens et  
delictis ille dignus archidiaconatu ut pote filius pñcipis. ma-  
gis autē si sit epī. sobriū' in quo inuicū tota est epāta. pgeus  
es; alius undiq; circuit sedulus exspoliator blandit'. obsequit'.  
simulat ⁊ dissimulat. miseraq; sibi suffragia mendicare non



erubescit; manib; & pedib; repens si quo in tandē aliqui sese in  
gerē queat in patrimoniū crucifixi in bona dñi que sola ex omib;  
hodie inueniunt̄ exposita; Unum pe gre pfectus sed in  
plenilunio forte ut sua districte repetat redditurus; Quis  
ea intencione gēdus ecclīasticos y ministriā scūarū querit. imo  
querit̄. queri nempe quā quere ipse debuerat. ut sine curis  
seculi in scīmoma cordis & corpis illuminandus accedat ad dñm  
et suā parit̄ ac pxtimorū opet̄ salutē. orōnis studio deditus y uer  
bo p̄dicationis. Nam si eo querit aut tenet animo. eoq; inu  
itū. ut huic uite hāt necessaria euanglīzat ut manducet. et  
p̄uerso minus ordine celestib; t̄rena mercatur; Quā certe dig  
nus ampliusq; s̄entaneum rationi. ut p̄ carnali uictu carna  
lia magis opa et negocia exerceat. uec fieret inūsor rerum;  
aut in honoraret ministriū spūale; S; modico est natura cō  
tenta. nec multi sola in his necessaria querunt. quippe minori  
facile satis obtinenda p̄ctō; Honorati incedē uolunt placē studēt  
hominib; ditari et sup̄bire. y huic sc̄o pom̄ta s̄formari; Audi  
querelas dñi. quid sup̄ hac tanta hominū temeritate. loquat̄  
paciens redditor. penitentiā cupiens quā uindictam; Ipsi inquit  
regnauerūt et non exiue. p̄ncipes exstiterūt ego non uocaui  
eos; Uniuersos siquidē inordinib; ecclīasticis cet̄isq; ad scūarū  
p̄tinentib; honorē querentes p̄prium aut diuicias. seu corpis  
uoluptatē. postremo que sua sunt non que ihū xp̄i. manifeste



p̄sus ⁊ indubitan̄ non ea que d̄s est caritas s; aliena adō ⁊ iōiū  
 radix malorū cupiditas introduct; Quid istud temeritatis imo  
 quid insame est. Ubi timor d̄i ubi mortis memoria ubi iehenne  
 metus ⁊ terribilis expectatio illa iudicij. Sponsa nec cubiculū  
 nec cellam ingredi nisi rege introducente p̄sumit. tu irreuerent̄  
 irruis nec uocatus nec introductus; Trabe me post te ait illa in  
 odore unguentorū tuorū currem; Hunc autē trahit sua quēq;  
 uoluptas ⁊ odorem turpis lacri sectantes questū estimant pie-

**V** tate quorū certa dampnatio est; *De oculis uide* ⁊  
 eruntamen irrephensibilis uicti inq̄ssus ⁊ uitencio casta-  
 nichil ne ultra timendū est. Timendū quidē ⁊ maxime; Heq;  
 enī quicūq; spū cepit etiā spū confirmantur; s; carue non nulli;  
 O emq; ⁊ saul p̄nceps institutus adnō ⁊ iudas non ab alio electus in  
 apl̄m memoratur; Nonne inquit ego uos duodecī elegi et unus  
 ex uobis diabolus est. U tūā in xii. uinis hodie petrus. unus qui  
 reliquerit omīā. unus qui oculis careat inueniatur; Unus in-  
 quit ex uobis diabolus est; A duob; utiq; bolis diabolus d̄r. ⁊ iudas  
 non loculum s; loculos habet; Utinam sapiēs miser. ⁊ intelligēs  
 cum thesauro pecunie. thesaurū ire parit̄ cumulari; Utinam  
 nouissima prudens animaduertēs facile p̄foratū acis trāsitos  
 non diuiciarū cumulos s; delictorū; Nichil utilitatis in hinc  
 mundum haut dubiū qua nec auferre potimus quequā; Sa-  
 ne argentum ⁊ aurum n̄ nichil est sibi utrumq; retinet mund;



In exorabile constituit ianitorē; forā angustum est. nichil ex  
omnibus asportare licebit; Nam peccatū quū nichil est. nulla potest  
foramini angustia retineri; Solum hoc sequit̄ te quocūq; ieris.  
quacūq; intraueris. pellē hanc non depones; Que autē passi infi  
piens cuius erunt. <sup>cl</sup> Ueue in domo dī horrendū uident; Quid  
in ydolatrias mittentes. <sup>cl</sup> O entior si non ydolorū seruitus aua  
ricia est. si non quibus dā etiam uenter suus factus est d̄s suus;  
Quod enī quisq; p̄cētis colit. id sibi dñm constituisse p̄bat; Quam  
sane uident. qui diligunt munera sequunt̄ retributiones. quā  
tos qui xp̄o dño non seruiunt s; suo uentri; *De quatuor uirtutibus;*

9. xv.

**Q**uis putas est fidelis seruus y prudens quē constituit dñs  
sup familiā suā. ut det illis escam in tempore. <sup>cl</sup> Queris forte  
quā escam; <sup>cl</sup> O eis inquit cib; est. ut faciam uoluntatē patris mei;  
Mirum uita in uoluntate eius; Quā quia nec pasci ipse nec  
alios pascē potit. nisi sit fidelis y prudens ut eam intelligat et  
diligat; Diligat autē fortit̄ diligat y seruent; Que nam. y;  
excusare possit ignorantia hominē. qui se magistrum. iusa  
nctum. doctorē insipientiū p̄fiter̄. <sup>cl</sup> Ignorans quippe igno  
rabit. imo utiq; y multos ignorare faciet. faciet ignorari; Qd  
y. p̄cti sit. ubi non inuenit pastor pascua ignorat dux inue  
rit mā. uicarius uescit dñm uoluntatē. ecclia multiplicat̄ cor  
tidie y miserabilit̄ exptur; Est y. ut factissima sic y serenissi  
ma res uoluntas dī. y occultum omnino consiliū. de quo et



ap̄ls glatur puto inquit quod y ego consilium d̄i h̄am; Unde et  
 ipsa ueritas ait; Nemo scit que sunt in homine nisi sp̄s hominis  
 qui in ipso est; Sic y que d̄i sunt nemo nouit nisi sp̄s d̄i qui in  
 ipso est; Utilis p̄m lectio. utilis erudicio est. s; multo magis unctio  
 necessaria; quippe que sola docet de om̄ib; Un̄ autē scire uideb̄  
 que sit uoluntas d̄i bona. y b̄n̄placens et p̄fecta. qui nec pulsare  
 nec querē nec petē vsueuit. qui donec alienay. curā suscipet  
 animay sue nunq̄. gessisse curā. s; inuatio eā usus est accepisse.  
 Atq; utinā ut tunc curaret suā. ut meā quoq; postea curatā in spe  
 rare liceret et de suo p̄is oculo festucam eiceret. ut de meo t̄ben  
 uiderē eicere; Nam de his quidē. qui y si forte intelligēt d̄m uo  
 luntatē negligunt t̄n̄ q̄ntum p̄ualent aduersant̄ ei. qui dedit  
 manus morti. y cū inferno inire fedus. ut odientes bona. ad heren  
 tes malo. pati sint q̄tis consentire peccato. fouē maliciā. fauere  
 iniquitati. qm̄ odibiles d̄o. y mundo execrabiles eē. istat. melius  
 est silere quā loqui; Sane nemo repente fuit t̄pissim⁹ et uix  
 aliquis in hunc effectum nequicie nisi p̄ua vsuetudine p̄t̄siuit;  
 Sunt y infirmi y tepidi amatores iusticie quib; aut uigor aut  
 feruor deest. aut fortassis utq; cum utq; sit s̄m̄ope necessari⁹.  
 inter p̄s̄pa quippe y aduersa uer̄santi; Ut enī uigoris eē di  
 noscitur. nequaquā cede tribulationi. s; p̄ iusticia p̄sequione  
 uiliter sustinē. sic feruori uidetur adtribuendū. nullis capi  
 uoluptatib; nullis illecebris eneruari; Et quod tūm om̄i p̄plo.



tum maxime; et specialiter duob; populi sunt necessaria. ne forte  
impudenciam omnium errare contingat; Quid enim refert qua oc-  
casionem uiam deserant ueritatis? Sed uocantur ignari sequantur  
spontanei; et pellantur inuicti seu attrahantur illecti; quid inter-  
est dum in eam impulsionem? Sic et eue prudentia ad tempera-  
ntiam. cayn omnino iusticia. petro defuit fortitudo; Quia quidem  
uirtutis quod christiane perfectionem et cathedram scientiam omnimodis  
exigit ministerium hoc de quo loquimur ut hac dote carens frust-  
sibi tanquam per christum intierit blandiatur; Si quidem dicitur ignoramus;  
Si cecus ceco ducatum prestat nonne ambo infouea cadunt. Et  
item; Sacerdotes non dixerunt ubi est dominus tenentes legem  
nescierunt me. ipsi prophete et pastores abierunt in terram quam  
ignorauerant; Dicitur et in iniquo; fur non uenit nisi ut mac-  
tet et perdat; Et illud; Dilexisti mahciam super bonum dicitur pusillam  
nam; Mercenarius; qui non est pastor. uidet lupum uenientem  
et fugit; Dicitur ei qui post concupiscentias uacat; Mors est  
posita secus introitum delectationis; Dicitur iterum; Omnes  
que sua sunt querunt non que ihesu christi; Verum hactenus;  
Iam qui per christum sibi in sortem ministerij huius introisse uide-  
de celo quem admodum ei seruat triplicem ut diximus quod gem-  
ditum sollicita secum examinatione discutiatur; Indignus enim  
lacte et lana nunciat si non pascit oues si non uigilat incusto-  
dia quod gregis iudicium sibi manducat et uesit; Ne ue tibi chice.



mors inolla mors mollis carnuū mors inhuū modi deliciis est; Non  
 tū quia secus introitū delectacionis posita eē cognoscit; s; ob id  
 maxime q; popli constat eē peccā que comedis; **S**umptus ecclī  
 afficos gratis hēre te reputas. cantando ut aiunt tibi puenire  
 uictū; s; bonū erat fodē magis aut etiā mendicare; Peccā em̄  
 pplī comedis ac si ppa tūm<sup>o</sup> sufficē uidentur; **S**ollicitus esto tū  
 quā redditū rōnē; dignos p̄is genuit<sup>o</sup> fundē dignos agē pem  
 tencie fructus alioquin tibi noueris imputanda que tū inter  
 delicias comedis; y parupendis; y dissimulas tanquā nichil attine  
 ncia tibi; **O** iudiciorū dī abyssus multa; y t̄ribilis d̄s inconfilis sup  
 filios hominū; frustra incipient miseri montib; dicē cadite sup  
 nos; & collib; opite nos; **U**ement uement aū tribunal xpī. audi  
 etur pplōy querela ḡus. accusatio dura. quoy. uixere supen  
 dīs nec diluere peccā. quib; facti sunt duces ceci. fraudulenti me  
 diatores; **Q**uid tibi insipiens delicie sapiunt. quid diuicie ille  
 cecos oblectant oclōs. quib; meritis tam ḡue iudicium tam  
 dure temet ipm obligas rōm. **U**nuerſa siquid usq; ad qua  
 drantē nouissimū exigeris; **Q**m̄ deseruiāt clerici q̄

XVI.

**S**ed esto studiosē quis y fructuose labore. **S** ecclīis hinc  
 dignus plane opari<sup>o</sup> est mercede sua. ut qui altario seruit de  
 altario uiuat. **U**uat inquā de altario ut iuxta eundē aplm  
 Alimenta y quib; tegatur hīs. hīs stentus sit. **T**ercium. y hoc  
 piclū est; **D**e altario inquit uiuat. non supbiat. non luxuriēt.



demq; non ditetur non contra sc̄i cuiusdam plane dignā om̄i  
acceptione sententiā ex c̄licatu dicitur fiat non sibi de bonis  
eccl̄ie ampla palatia fabricetur mutans quadrata rotundis  
nec loculos uide con̄get nec inuauitate aut sup̄fluitate disp̄gat.  
non extollat de facultatib; eccl̄ie sanguines suos. aut nepres  
ne filias dixerim nuptiu tradat; Res paup̄m non paup̄ib;  
dare. par sacrilegū crumen eē dinoscitur; Sane patrimonua  
paup̄m facultates eccl̄iarum. y sacrileg a eis crudelitate subri  
pitur quicquid sibi ministri et dispensatores non utiq; dūi ul' pos  
sessorēs ultra uictum accipiunt y uestitum; Hec enī ordinauit  
c̄s his qui euanḡlio seruiunt de euanḡlio querē delicias ul' or  
natum; s; uiuere aut paulus ex eo. ut fidel' sint y tenti aliūta  
corpi. non gule y ritamenta. aut incentiua libidinis. y quib;  
regant̄ ū q̄bus oruentur accipe; Sane qui non fideliter introi  
uit neq; p̄ xp̄m. quid n̄ infideliter agat y contra xp̄m. Manifest  
tam sine dubio faciet arbore fructus radicem palmes. opus in  
tencionem; faciet ad quod uenit. ut mactet utiq; y disperdat.  
Quando enī altario seruiat qui eiusinodi est. seruiat autē in sp̄u  
y ueritate; Tales nimirum pater adoratores querit. alioquin  
ministratio mortis est. in iudiciū et condemnationē; Aut  
quādo potit necēus eē y tentus. qui eo animo introiuit. ut sti  
pendia cleri in usus uoluptatis curiositatis y uauitatis y gre  
get. seruet expendat. Triplex ergo funck̄s qui difficile suos



pitur hominē miserum in priciem trahit. qui impure iurat. in  
digne ministrat. s; et ipso fructu abutitur temporali; **De iuga** .xviij.

**Q**uid enī si in hoc mundo floret y pspatur iuga sua; Arescet **baculo**  
uelocit̄ cito decidet flos fem. i uapor admodicū parens; Pareit̄  
uirge. qm̄ inuenitur iniquitas eius ad odium. utiq; non ad iram;  
habet. y. iur gā s; habet etiā baculū. & hec consolatio est. quod is qui  
iur ga cedit. baculo sustentur; Aut certe pat pastor iur gā y baculū.  
illam ouib; illum lupo. omnia autē pp̄ electos; Siquidē y iur ga eos  
consolat̄ astimulis cōsciencie dum hoc in se sciunt sibi peccā dimitti  
dicente dño ego sum qui deleo iniquitates tuas. et baculus uiuat.  
ad toleranciā iur ge. dum illi y patione fit leuior; Et contra uero  
dī inducatis; frons mulieris inē tricit̄ facta est tibi. erubescē uoluit; y  
Et addit; Recessit zelus meus ate ultra non irascar tibi; Quē enī  
diligit arguit. y flagellat filiū omnē quē recipit; Liqueat p̄n̄ eos  
qui in labore hominū non sunt. y cum filijs ū flagellabunt̄. nec  
diligat ab eo nec recipi; An forte diligere putas. Audi quid sup hoc

scriptura loquatur; **Quis sit amicus mundi** .xviij.

**Q**uoniam qui uoluit amicus eē hui mundi. inimicus dei  
constituit; Et alio loco; Siquis diligit mundū non est caritas  
patris meo; Primum quidē iacobi uerbū scdm̄ eius discipuli quē  
diligebat ihc. y qui ipsius ignorare non posset amicos; Sed uis  
nosse quis sit qui diligit mundū. Neque enī catās dī iuberis  
odisse s; que actō non sunt ea diligē phiberi; Que uero sunt



hec iohes ipse loquatur; Nolite aut diligere mundum. neque ea que  
in mundo sunt; Omnia enim que in mundo sunt concupiscentia  
carnis est. et concupiscentia oculorum et ambitio seculi. que non sunt in  
quit ex patre sed ex mundo; Vidit hic quisque cuius sit spiritus. quid dili-  
gat quid cupiat. quid sectetur; Ecce enim speculum uernatis tui. ne  
quis confidato uultu conscientie sue pretereat. et qualis fuerit obli-  
uiscatur; Ambitio. curiositas et uoluptas. non ex patre sunt sed  
ex mundo. aut certe quia multi codices huius non ambitionem seculi  
sed superbiam uite in concupiscentia carnis. uniuersam accipe corporaliu  
sensuum delectationem. qua quidem ne ipsa curiositas caret. ac  
deinceps concupiscentiam oculorum quecumque ad humanum diem que propheta  
in uine concupiscit. et secularem gloriam et extrinsecam pertinent uanitate  
Porro in superbia uite elationem cordis intellige. hec enim tria quidi-  
ligit. mundum diligit et dei constitutus est inimicus; Suscipiat autem  
qui eiusmodi est reconciliacionis officium nomen mediatoris  
proditoris scelere inuincias cumulauit. ut merito iam non ut

*xix.*  
**N** hostis sed ut traditor iudicetur ut uidas utique non ut saulus;  
nam impudencia et frontositas **De impudentia.**  
cum obduruerit ut non paueat. non horreat non stremiscat;  
ea iam demum despatio est; Quid enim; Horum sibi conscius  
homo tanquam qui iusticiam fecit diuino sese uultui sistere  
non ueretur. tanquam domesticus intrat et exit magistrum salutat.  
genua flectit. osculatur ore sacilego; Volose agit sed in spec-



tu dī ut inueniatur iniquitas eius ad odium; Odibilis plane deo  
frontosa temeritas. Impudencia execranda; Propter qđ em̄ irri-  
tauit impius dñm̄. exacerbauit dñm̄ peccator ut scđm̄ multitu-  
dinē ire sue non querat. Huius pp̄t fornicationes incestus. aut  
sacrilegia; Nichil horū pp̄ha memorat. si quod in corde suo dixerit  
non requiret; Sermo cordis affectio est. y dicē n̄ requiret non  
expauescē requisitū; Hec impietas cui scđm̄ multitudinē ire  
sue miserē d̄s nec querit nec arguit. nec flagellat nec ulciscit  
in aduentiones eorū sicut de moyse y aaron y samuele legimus  
quib; mirū pp̄cius fuit; Sed expresse atque signant cui sit

**M** hec impietas audiamus; *De miseratione crudeli;* .xx.  
Miseremur impio ait d̄s uelut in concilio anglorū y gre-  
gacione deliberans; Hec eos latuit crudeliorē om̄i indignatio-  
ne misericordiam iudicē meditari qua n̄ discat homo iusticiam facē.  
si obdormiscens miser et dicens. oblitus est d̄s auertit faciē suam.  
dies suos ducat in bouis. impuncto ad uiseros descenditurus y cum  
dixerit pax et securitas tunc subitaneus ei superueniat iratus  
nec effugiat; Et non discet inquit faciē iusticiam; In terra scōrū  
iniqua gessit ait dñs. hac si dicat; Holo discat iusticiā faciē inuenta est  
iniquitas eius ad odium; An ad huc querendū quis iste sit impius;  
In terra inquit scōrū iniqua gessit in ecclesiasticis possessionib;  
que scōrū fuerant usibus assignate in domo dī quā scđtudo  
debet. de qua paulus disciplinā studiosē sollicitans ut scias in



quit quo modo te oporteat uersari in domo dī. que est ecclia  
dī uiuī. columpna ⁊ firmamentū ueritatis; In clero quippe  
tanquā in celo gerens iniqua. quid in de ministerio iudicet;  
Celeste tenet officium angls dñi exercituum factus est tan-  
quā angls aut eligitur aut repbatur; Inuenta quippe in an-  
gelis p̄uitas districtius iudicet necesse est. ⁊ inexorabilis quā  
humana; Age ergo quā iudicium ḡue his qui p̄sunt. ⁊ poten-  
tes potentē tormenta patientur. ascendat supbia tua semp̄.  
sequē regem tuū. om̄e sublime uideant oclī tui; Festina multi-  
plicare p̄bendas tū ad archidiaconat⁹ euola. detū asp̄ira ad  
ep̄atum. ne ibi quid redem habitūs quā sic utur ad astra; Quo  
p̄gderis miser. An ut ab alio q̄du sit casus ḡuor. Neque  
sic paulatī decideris; tanquā fulgur in impetu ueheūti quasi  
alter sathanas subito decideris; In labore inq̄d hominū n̄ sunt  
⁊. cū. h. n̄. f. idō tenent eos supbia peccm̄ diaboli. quo ceciderunt  
qui opant̄ iniquitatē hoc est qui non recipit disciplinā. curari  
renuit medelam non sustinet ulcus pessimū quod ne fūmis sabbē  
digitis patitur atrectari; Huius et ipse indignationē uereor sup  
his ⁊ graue iudicium; Quid nisi timeam morsus sp̄alem insana  
et animay frenesim non ignorans; Sed dñi sunt uerba que rep̄ico;  
⁊ eadem quoq; ipsi legunt ⁊ intelligunt parit̄. legem quippe sci-  
entes; Interea inquit scōz iniqua gessit ⁊ non uidebit glām  
dñi; Durus est hic sermo. ⁊ uinacio ualde terribilis; Non



indebit glām dñi; Quid igitur cetā uidisse p̄stat; Hic me totus  
miscēie fructus; Hanc ego miām uolo; Procul fiat misericō  
tam crudelis ne ueniat meorū consorcium anima mea; *De omni*

**O**mnis erū uobis *ratio humanae p̄nc. p̄ diabolica* . . . . .  
miseri demonstrauit fugē auentura ira; Quid p̄sentem  
tantope fugitis iram; flagellum tuncis declinatis uirgam;  
Et quidē in hac die uisā que ad pacē uobis s; si cognouissetis y uos;  
O utatis; non effugitis penitentiā nam malum impunitū eē  
non potest; Non punit hic p̄pria uoluntate punit alibi sine  
fine; O uera sane y extreme plena demencie y mutacio huma  
nū declinare laborē et patum diabolo stridorem elige semp  
ternū; Aum aduerite siquidē y uidete non hoib; s; diabolo  
et anglis eius ignē illum esse patum; Ille enī hostis y lupus uos  
autē p̄p̄s eius et oues pascue eius; Illi securis y malleus nobis  
flagellum y uirga debetur; Illius iniquitas inuenta ad odiū  
est suū habē carcerē ubi nulla redempcio un̄ nulli liceat respi  
rare; O ichi sane y labore tollerabilior carcer et tempe breuioz  
assignat ubi cum natus fuit dñs mīe recordetur redemptionē  
suo mitens p̄plo copiosam; Demq; tempus in̄ constituit in̄ diē  
donec illi pat eternū; In sudore inquit uultus tui comedes  
panē tuum donec mītram de qua sumptus es reuertaris;  
Pessimus ille angls de terra sumpt̄ n̄ est. nec in terra aliqñ  
reditus; p̄pt̄ea non h̄t. donec s; ignis ei patur eternus; O

¶



nime igitur expedit ut insapientia huius scilicet auctoris scilicet non  
uereamur frustrari iudicium; Et deludere uelle sententiam de  
clinando uidelicet labore hominum et sudore; ac si nullorum nos con  
tingere uideatur quod dictum est aut non in eo sententiam labo  
ris exceptum in quo sine exceptione peccatum omnis aut non con  
munis culpe nichilominus debeat esse pena et munus; **De iudicio**

281  
**F**orte enim aliqui dicant; Quid peccam? Bona est **abrahe**  
omnis causa dei; Hic licite possidemus uisum facultatibus;  
atque patris et latius abstinentes; Cum uero non pasces in cruce  
cor uos; Ergo sane diuinitus illum cui saluator meminit in euangelio  
in nullo horum auctore accusari; Induebat purpura et bysso cottidie  
splendide epulabatur; Si crudelitatis arguitur quod subam mundi  
hinc et uidens fratrem suum egere clausit uiscera sua ab eo quando h  
diuinitus deest; Quantos uidetis et ipsi lazarus esurientes indos  
egrotos et plus de uimentis uestris plus de eorum phaleris quam de  
istorum miseris cogitatis; Sed ad tremendum abrahe iudicium  
ueniamus; Non enim abrahe sed dei abrahe sententia est; Memento  
inquit fili quod recepisti bona multa tua et lazarus similiter  
mala; Uerum utrumque est non potest omnino negari; sed sen  
tenciam quia paucis expressa totius summa negotii est; Ille bo  
na et iuste mala recepit; Quod modo; Hunc autem inquit hic  
consolatur tu uero cruciaris; Christus scimus ebrum et flere; Ter  
ribilis enim deus in iudiciis super filios hominum est. hec enim cru



ciarium causa tota quod in hoc sc̄o bona recepit; Ipsa plane;  
 Neque enī ad hoc nos de parad̄so uoluptatis animaduersione diuina  
 eiecisse uidē. ut alterum sibi hic parad̄sum ad inuencio humana  
 pareret; Homo ad laborē natus. si laborē refugit. non facit ad quā  
 natus est. ad quod uenit immundū; Quid respondebit ei qui iussit.  
 ei qui instituit ut laboret; Memento autē quod recepis bona inuita  
 tua. lazarus similit̄ mala; Hunc autē hic consolatur tu uero cruci-  
 aris; Quid dicem⁹ ad hec. Si talis est finis y tale iudicium. ut ex-  
 tremā gaudij luctus occupet. nunquā non p̄ferenda sunt in hoc  
 sc̄o mala bonis; Quippe nec illa uera bona. nec illa mala  
 eē uera manifestum est; Uera potius sententia salomonis melius.  
 est ire ad domū luctus quā ad domū y uiuis; Ceterum si sic cru-  
 ciandi sunt qui inuita sua recepit bona. y habitib; consolationē  
 p̄sentem. uē repositū est sempiternū. cum insipientib; inuenti sunt  
 aliqui de sapia utiq; carnis. scientes in omib; y p̄ omnia resp̄bare malū  
 y eligē bonū. quis nam eorū potit esse finis. si scdm̄ multitudinē  
 solonū suarū. dolores app̄hendunt aīas miserorū; Consequens  
 enī uidē. ut bona omnia y omne scli hui⁹ recipientes solonē nichil  
 omnī uiuēs sū uē. y unū si maneat cruciat⁹; An uero y illud  
 eque ex eadē abrahe sententia y iudicēdū uidē. eos qui contri-  
 ducti spū uite p̄sentis omnia bona respuunt. eligunt mala. omnia  
 quoq; bona dñi. y omne habitos consolationē; Forte enī erat hoc  
 quod petrus audire uoluit cum tanta fiducia dñm tantaq;



XXIII

H

F

libertate conuenit; Ecce inquit nos reliquimus omnia et secuti  
sumus te; *Um reliquit omnia q̄ nil fere habebat;*

**N**ota admodum questio est. quæ admodum petrus cum nil fere  
ex omnibus habuisset sciatur. tam fiducialiter gloriatur sese omnia  
reliquisse; Unde sanctorum quispiam omnia inquit deseruit qui uoluntatem  
hinc dereliquit; fidelis sermo. si fortitan clausus et ipse est; Hinc quod  
et uoluntas hinc omnia sic impletur. ut reliquisse illam sit omnia de  
seruisse; Quis et hominum omnia desiderare possit. ne dum piscator ille.  
ille pauper et modicus. Sed quod cuique sufficere possit diligenti uestigato.  
et facile est inuenire omnia desiderantem; Heque et. ponere est cupiditatis  
modum. donec uideatur impleta donec adepta sit quibus; ualeat esse  
contenta; Ceterum nec amator pecunie. dicet aliquando sufficit. nec libidi  
nosus faciat uoluptate; Sic et crudelis quisque semper sanguinem  
fugit; et ambiciosus aut cupidus laudis humane adeptis dignita  
tum titulis seu fauoribus nullum exinde capit omnino remedium. si  
desiderio estuat ampliori; Qui unus autem inuenit requiem qui sibi placere  
cupit. et suis de se inquit ipso testimonium gloriatur dicens manus mea ex  
celsa et putans sese aliquid esse cum nichil sit; *De inatili et i*

A

XXIII

**V**idi ego aliquando quinque uiros. *explebili fame;*  
quid mihi freneticos arbitraretur; Primum siquidem buccis  
tumentibus; marinam masticabat arenam; Secundus sulphureo  
affans lacui. exalantem terram fetidissimamque gestiebat hau  
rire uaporem; Porro tertius fornaci incubans uehementem  
accense; incantes scintillas manibus

quoniam reliquit omnia q̄ nil fere habebat



excipe faucibus; letabat; Quartus super pinnaculum residens templi  
 lenioris aure spiritum apto attrahebat ore: et si quo intuitu influere videtur  
 flabello sibi uentum ipse ciebat ac si totum sparet aerem deglutire;  
 Quintus se orsum positus ridebat cetos ipse quoque ridendus; maxi-  
 me; proprias enim carnes incedibili studio sugere laborabat. nec manu.  
 nec brachium. nec alias partes applicans ori; Miseratus homines causam  
 que miserie sciscitatus a singulis unam esse omnibus; reppio ualidissimam  
 unquam famem; Tum uero macilentissimas eorum facies; et templatus recer-  
 dabar gementis miserabiliter; et dicens; Aruit cor meum quia oblitus  
 sum comedere panem meum; Quid enim uobis hoc profuit inquam. non sunt  
 natales cibi; Famem magis hoc prouocant quam extinguant; Panis  
 namque anime iusticia est. et soli beati qui esurunt illum. quam ipsi  
 saturabunt; Hinc uero ad imaginem dei facta anima rationalis. cetis  
 omnibus occupari potest. repleti omnino non potest; Capacem dei quic

**quid deo intuitus est. non implebit; De circuitu temporum .xxv.**  
 Hec est quod naturali quidem desiderio summum quicquid probat appetere ho-  
 minem nullam nisi adepto eo requiem habiturus; Ceterum errant iustitiam  
 non inuenientes uiam. et ut scriptum est. ambulat impius in circuitu.  
 dum minora queque bona querentes illud semper desiderant. quod sibi  
 in circuitu nec dum uident adepti; Atque utinam si fieri possit. cetera omnia  
 obtinuisset; unus eodem procul dubio; et ipsum quod sibi solum de eis  
 uident. summum utique bonum desiderans. quo cetera quoque  
 semper expetit. non adeptus; Sed in numerum sunt hec et acerbis quoque



pariter requirunt. quod ualet quisq; trahit imparitē. nec aliqui  
potit hic circuitus pagri; **H**is puenire; **I**ncipe transilire; di  
oquin p̄ripis miser in desidio t̄renorum. y asuuntio bono eo lon  
gus inuenis; quo te amplius dehis caductis rebus y t̄sitoris  
appetendis; **I**ncircutu siquidē ambulat; et quod p̄pe erat in  
corde y in ore tuo. si corde c̄dens y ore y f̄tis t̄ga uertens declinas  
y elongaris ab eo; **H**inc est quod uociferatur dicens. conuertimini  
filij hominū; **E**t item reuertē inquit. reuertere sinamitis. reuer  
tere reuertere ut intueamur te; **I**nfructuosa siquidē uia est  
y inambulabilis facilisq; puenies sp̄tis om̄ib; quam adeptis;

**E**cce nos reliquim' om̄ia **De accelerāda quisionē**  
et secuti sumus te; **Q**uid ergo erit nobis; **I**gnium plane ap̄lica  
fide y deuocione uerbū; **A**nn reliquisti om̄ia iam d̄m̄ petre se  
cutus es; n̄c demum q̄d sis acceptus interrogas; **U**ere symon uere  
obediens in audicione auris sine pacti conuentione; **A**dunius  
enī iustitias uocē petrus y andreas; relictis om̄ib; secuti sunt  
redemptorē; **Q**uod si homini carnali stulticia forte iudic̄. audiat  
q̄d stultum d̄i est sapienciē eē hominib; y quū placuit d̄o p̄stulti  
ciam p̄dicationis saluare c̄dentes. quippe cum mundus eū in sapi  
encia minime ygnouiss; **Q**ntos enī mundi sapiā maledicta  
supplantat y conceptū in eis extingit sp̄m̄ quē uoluerat d̄ns  
uehement̄ accendi; **H**oh inquit p̄cipitant̄ agē. diu considera;  
diligenci' intuerē; **M**agnum est q̄d p̄ponis. y opus h̄ns multa;



delibatione; Expire qd possis. amicos ofule. ne post factum penitē  
 cogitat. hec sapia munchi treta animalis. diabolica. inimica saluti.  
 suffocatrix vite. mater tepiditatis ei que dō solet uomitum puo  
 care; Laue tibi ait; Ut quid em; Cum actō uerbū eē nō dubites.  
 quid opus est delibatione; Uocat magru silū angls qd aliena con  
 filia ptholeris; Quis. y. fidelior quis uero sapiencior illo; Seduc  
 me dñe y seducar. foerior esto et inualesce; Non ego que nam sunt  
 que oportet fieri cito; Ab ore putei gehenne scripor. y iudicias  
 petam y retardabo. y cunctabor exire si forte interui fiat aliquid;  
 Abscondi ignē in sinu meo y exusto iam latē iam nudatis uiscerib;  
 iam sanie defluente du michi delibandum est. an expgiscar. an  
 excuciam. an abiciam illum; Magnum omnino est qd offeruar. s; eo  
 utiq; libenci y festinanci suscipiend est. jobuis arripiendū manib;  
 cū feruore y hilaritate; Pbet autē se ipsum qui de ppā uirtute  
 psumit. nam diuina quidē omnino pbata est; Amicos; salat qui

**N**on legit. inimici hois domestici eius; **De t̄b; pmissi**  
**uid** frequentat euanglū **omib; dñi pmittētib; seq; cū**  
 qui euanglō noni obedir; At meo sane legim pmitendū eundam  
 sequi dñm; s; defunctū patrē p̄us sepelire uolenti responsū ab  
 eo ut sineret mortuos sepelire mortuos suos; Alti quoq; tū  
 suis qui in domo erant ualedicē cupienti. nemo inquit mit  
 tens manū suā ad aratrum y respiciens retro. aptus est reg  
 no dī; S; qd audierat p̄mi; Magister ait uolo te sequi quo

scripor

xxviii



cumq; ieris; Cui respondens dñs uulpes inquit foueas hñt.  
y uolucres celi uidos. filius autē hominis ñ habet tibi caput  
reclinat. prudenciã carnis infouea uulpis. in uido uolucris  
arguens cordis elacionē; Est enī interdum uidē non nullos.  
qui relictis omñib; abrenunciare scō disponentes. cum recte  
offerre uelint nolunt diuidē recte calliditate humana totos  
se diuino ñmittē mitū formidantes. s; reseruantes nescio  
quid fermenti ut totam massam cor. rñpant qđ in multis  
frequentē exptum est; Alius sine duce y pceptore spiritale  
studium apphendē facile cogitans ambulat in magnis et  
mirabilib; sup se. ut uulgo dñr. saliens añquam uideat casurus  
añq. debeat; Petrus cogitatum suū iactans in dño. y omne  
solicitudinē suā in eum piciens cñs qđ illi foret cura de eo.  
reliquit omnia y secutus est dñm. ne introgans qđ de pmo. do.  
nec expicō diuinitum qđ saluator psequeretur sumet occasione;



Quid ergo erit uobis; Aut illi ihc; **De scđa regnatione**  
Amen dico uobis; Verbum y firmacionis pmititur; Mag  
num nouis eē quod sequitur; Amen dico uobis qđ uos qui secu  
ti estis me. in regnatione cum. s. f. h. y ceta; Quid est qđ dicit in  
regnatione. aut que est hec noua regnatio; Neque enī iam  
ignoranti. qm̄ oportet hominē nasci de uero non ex sanguinib;  
neq; ex uoluntate uiri. s; ex aqua y spū scō; Cetm̄ cum uillate  
uis ad eam regnationē ualeat h̄ pmissio p̄tinē. forte y alta



regnatione opus eē iudicij. nec solum denuo. s; y tercio hominē nasci  
 necesse est; Infelix ego y miserabilis casus meus. cui non una su-  
 ffit. cui duplex necēa est reguatio; Hincrum ex corpe y anima  
 y stans cecidi totus simul simul totus resurgē omnino non possum;  
 An uero dignum non est ut ea que iudicij pocior. p̄or quoq; p̄orio repa-  
 retur; At ipsam sane animā eē. nemo sane mentis ignoscat; p̄or  
 ergo reficiatur que p̄or corrumpit. p̄sertim quod ab eius culpa altius  
 pena p̄derit y ipsius corruptio corporee quoq; fuerit causa corrup-  
 tionis; Hinc est qd animab; p̄mū saluator aduenit tollē utiq; pec-  
 cata mundi non molestias carnis; Quod sane manifestus docuit  
 in se ipso. p̄mis omnib; corpus expones. animā autē in munē p̄r sus-  
 custodit eus a peccato; *¶ tēp̄ sue regnat iōis corp̄ expecte* xxx

**N**on sic hodie filij hominū non sic. s; anime curā negligunt.  
 curam autē carnis p̄ficiunt in omni deficiō neq; eū peccare  
 metuunt s; puniri. nec uirtuti cordis dat̄ opa s; ualitudini  
 corp̄. imo etiam uoluptati; De scola y p̄oētis y epicuri didicerūt  
 hec neq; eū sius xp̄c̄ discipulis hoz quippā tradit. s; discite inquit  
 anne quia mitis sum y humilis corde; Usq; quo graui corde. ut q̄  
 diligitis uanitatē y queritis mendaciū; Tempus hoc animab;  
 non corp̄ib; est assignatū. dies salutis utiq; non uoluptatis; Om̄a  
 tempus h̄nt. animab; uē opam dare necēe est; Nam in carne  
 qui seminat. solam exitū metet corruptionē; At nemo inquit  
 uit carne suā odio h̄uit; Uerum est. sed zelum h̄is absq;



sciã. dum p deẽ festinat inuenitur ob eẽ; Cum enĩ iudicium car-  
nis ex anima pendeat nichil carni potest uilius quã salus aĩe  
puich. ut uidelicet in tempe sit respectus illius y socia passionis.  
felicítatis quoq; y sortium meatur; Unde apls saluatorẽ inquit  
exspectamũ dnũ tuũ ihũ xpũ qui reformauit corpus humi-  
litatis y figuratũ corpi claritatis sue; Regnesce in hac spe caro  
misera qui ppter animã uenit. pte quoq; uenturus qui reforma-  
uit illam tu quoq; non obliuiscẽt insuẽ; Regenietur interim  
anima. y tanqm̃ p̃scita & p̃destinata actiõ. confortis fiat ma-  
gus filij eius. in mansuetudine cordis y humilitate; Ipsius enĩ  
uũto te quoq; uoũs aliqm̃ regenerandã y reformandã corpi  
eius in glia y claritate; *vt ñ resideam' i via*

xxxvi

**I**n reguãtione inquit cum sederit filius hominis in sede maies-  
tatis sue sedebitis y uos y e; Consequimur ait quẽ sequimini ut  
cum ipse sederit et uos paritẽ sedeat; Qũ y ille reledit in mu-  
ndo. quũ subleuit quũ reclinauit caput; Exultauit ad curreu-  
dam uia. bũfaciendo p̃tũsyt. quippe nec mduũ nec foueã nec  
locũ hũs in diuersorio. donec ope tandẽ qd̃ suscepit y stũmato.  
sedendi p̃cepta m̃eretur accipe. y dicẽt dñs dño meo sede ad  
dextis meis; Insipiens tu qui p̃fidere eligis quũ y sedẽ querens  
uitinere diuerticula; Ille ministrare uenit. non ministrari.  
tu supra magistrũ et dño maior. ummo nec discipuls. p̃fecto  
nec seruis recumbẽ iam festinas; Paululum dormies paulu-



lum dormitabis paululu. se res manus. ille salu innotu; tns  
 filit colles clama ad eum anima mea. trabe in e post te. modo  
 re unguento. tuoz. currem. Alioquin qu eum remorando.  
 repescendo pausando. sequi spabis. Exultant ut gygal adcur  
 rendam uia. hilarem sine dubio diligit secutorem. Nec dum  
 ad brauium puenisti. nec dum apphendisti metam. gndis adhuc  
 restat. ma. noli sistere. gndum noli in medio itinere residere. In sudo  
 re uultus tui inquit comedes panem tuum. donec reuertaris in  
 terram de qua sumpit es. Ex tunc saue tempus erit requiei in  
 miru. qndo iam ipse spc dicet ut requiescas a laborib; tuis. Nec  
 dum tantu erit. ssumata pax. nec dum pfecta quies. demq; nec  
 dum sessio plena. In regnatione inquit cum sedit filius homi

nis in sede maiestatis sue sedebitis. uos. *Quem ne ex nul  
 elix regnatio; Quando enim la parte sedebitis*

xxxij.

**S**renascat ad sessionem miser homo natus ad laborem. O si unquam  
 sedeam totus. cui modo nec minima portio sedet. in quo nichil  
 tranquillu. nichil quietu. sedatum nichil. nichil in eodem permanens  
 statu. Sedebitis. uos. O sessio. Quis mihi tribuat ut dignus exprima  
 uerbis quod de sessione hac cordis affectione scipio. Inimmo quis  
 michi tribuat sessionis huius impturbata firmi requie. quam deside  
 ro quam cupio quam requiro. Ecce enim ut dixi nil in me sedet. sed  
 cuncta in motu sunt. omnia mutant fluctuant uniuersa. Post  
 tremo ubi occupat adhuc caro aduersus spiritum. spiritus aduersus



carne. quid uani hominis sedē uidē; Hec sola iam occupiscentia  
pacē turbat. impedit sessionē. uetat eē sedatum. sed duplex  
quoq; scđm corpus miserum hominē contricio uexat. p̄sentis  
uidelicet sensu doloris y mortis metu futē. inuicē cū y passi  
bile sit y mortale. duplex nichilominus animā sollicitudo agita  
re uidē. spei utiq; y timoris; Inter h̄ neque fluctuat iugiter.  
donec peccati corpus inhabitat. ascendens usq; ad celos et iterum  
usq; ad abyssos descendens. tabescens in malis y ad bona nichilo  
minus mardescens; *De imperfecta sessione*

**E**rit autē cum luteum hoc egrediens domuciliū atimore  
quidē penitus libabitur; nec dum ab expectacione; Ex tunc  
enī iam non erit timor in finibus; uis; s; singularitē constitutum in  
spe psallem⁹ singuli mente y spū. quod p̄liberat quodā in qui  
dicebat; *Conuertere. a. m. in. r. t. quia dñs. b. t.* Quia erunt  
a. m. de. m. o. m. a. la. p. m. alapsu; *Letm de expectacione;*  
idem ipse ficat; *Ole expectant iusti donec retribuas michi;*  
Hec in numerū frūm ut ypleatur; s; y ipm corpus ut sua regna  
tione restituat expectant immo uero y expetunt cum de  
fiderio sub altare dī uociferantes ad ipm. y qui audire me  
ruit potuit et testificari; Nam corpus quidē illo intempe  
sedē quis dicat. dum effluit y ius suum pulueremq; redigit;

**A** regnatione inquit sedebitis y uos;

**S**eminatur enī corpus animale resurget spūale corpus;



seminat in ignobilitate resurget in gl'ia. Ubi iam tunc mors uictoria tua. Siquidē ⁊ tu uniuersa nouissima destrueris. Corpus enim resurrectionis iam non mortuus mors illi ultra non dñabitur; S; et dolor ⁊ gemitus om̄s abscedet. qm̄ absterget d's omnē lacrimā ab oculis scōꝝ ⁊ iam non erit ampl' neq; luctus neq; clamor; neq; ullus dolor qm̄ p̄ ora tñsierunt; felices lacrimę quas benigna manus conditoris absterget. ⁊ beati oculi qui uitalib; liquefieri fletib; elegerunt. quā eleuari in supbia. quā om̄e' sublimē uidere quā auaricie ⁊ petulancie famulari; Sedebit igit' corpus immortalitatis ⁊ in passibilitatis gemina quadā felicitate dotatum lib̄m ab om̄i necessitate. ab om̄i corruptione securum. alienum ⁊ in munere ab om̄i occupancia configuratū demq; claritati corp̄is xp̄isti; Sedebit ⁊ anima sicut nil intuens sic nec cupiens ultra. in impleta beatitudine ⁊ securā plenitudine fruens. nullos iam cogitationū fluctus nullos temptationū consuetus. nullos affectionū sentiens motus; eterne illi inmutabilitati p̄sus uniuersa ⁊ sic adherens dō. ut unius iam sit sp̄s facta cum eo; **Sessione dñi**

xxxv.

**S**ed qñdo h̄ aut quib; h̄ erunt. Hos inquit qui secuti estis me cum sedit filius hominis in sede maiestatis sue. sedebitis ⁊ uos; Iam quid sedet filius in sede maiestatis. si quidē ascendens in celum sedet ad dext̄is dī. sed cum sedit dictum est apparuerit sedens sicut ap̄ls ait; Cum enī apparuerit xp̄c uita uisā tunc ⁊ uos apparebitis cum illo in gl'ia; An magis audebi



mus dñe y ipm adhuc stare quodā modo ut pote cui nec diu  
summata iuch sedes. nec diu pedib; eius scabello subposito  
quod a patre pmissum est; Non qđ illi plenitudin quicquā de  
fit sed quod membra caput exspectet; Audeat hoc testari qui  
meruit intueri; Ecce ait stephanus uideo celos aptos y filium  
hominis stantē adextris iuratus dī; Paulus quoq; sic scribit;  
Xpc assistens pontifex futurorū bonorū introiit semel in scā  
eterna redemptione inuenta; Cētm in regnātionē corpis se  
debit in sede maiestatis qui p annorū regnātionē stetit in igno  
minioso supplicio et interrogatus est contumelios parit y tor  
mento nec modo durissima morte s; y turpissima odempnatus  
Quē em̄ obediens patri factus est usq; ad mortē mortē autē cru  
cis ppter hoc exaltauit illum y donauit illi nomen quod est sup  
omne nomen ut in nomine ihu omne flectatur genu; Hęc autē  
dixerim s; ut nouitū que natiū sint duo lata scale; que uolentib;  
sequi dñm pponit ascendenda; que bases earum que capita qui  
ue gradus quorū similitudini dñs intusus est; **De latib; scale;**

**O**portet siquidē nos domare carnē calcare mundum ut uolup  
tates corpis declinantes caueam; nichilomin; scī uanitatem;  
He minūrum ab hōinaciones egypcioꝝ qđ immolam; dñō dō nō;  
y totum qđ aua uite & discipline detret filios hui; scī totum  
qđ exercet intm seruos dī in his duob; est que sub uno uer su  
ppha commendat uide inq;ens humilitatē meā y laborē meū;



Hec igitur sunt duo lata scale uilitas & aspiritas quibus deinceps  
 uterne uirtutis & gr̄e gradus firmiter inserantur; Est  
 enī uicē hoīes mundi sp̄nentes gl̄am fauorē calcantes ppli.  
 non deficientes humanū diē s; non actō fortes intollerancia  
 molestie corporalis. n̄ actō reicientes mollia non actō carius ille  
 cebtas supantes; Quid istos dixerim nisi latus alterum  
 non tenere. Porro unū tūm latū inuidentes piculosus nimis  
 ascensus & pxim⁹ est rume; Quod si piculat q̄ circa carnē indī  
 plus q̄ oporteat infirmari licet mundi respuat gl̄am. nec  
 stumelus moueatur. p̄fecto longe horribilius est piculum et  
 multo magis inexcusabile si quis forte licet castigans uiriliter  
 corp⁹ suū & non parcens eius afflictioni. inueniatur tam̄ inuī  
 resistens gl̄e desiderio nimis paciens inuigiarum uimus  
 puritatis & solide humilitatis hīs nimis in uimus aseculi  
 uanitate; Quid enī tibi infelix homo cum his uigis & calami  
 tatis; cū hoc fastu et uanitate ista que nec anime nec corpori  
 p̄dest. Quid irritaris quid inflāmaris aduerbi flatum qd̄ nec  
 carnē uulnerat nec inquinat mentē. Nichil sic alienum  
 ananiza tua. uil tam stratum rationi; Neq; • eū sic dicē  
 possum quid tibi cum cibis & uestib; aut frigore uil esurire  
 quid moueris cum uirta p̄sonalit̄ anima non huc mundo  
 s; corpi longe nimis carnē possit odisse quā mundum q̄ppe  
 que huc multum debeat illi nichil; Quod quidē dixerim



non ut uoluptas p̄inde excusetur; ut uanitas ⁊ impuritas  
ante omnia fugiatur; *De gradibus Scale* —

**S**ane ubi sic stabilieris et firmaueris in corde tuo et  
aspicitate corporalis abstinentie et laboris amplecti ⁊ omni  
uilitate ⁊ extiminitate eē contentus. bona sunt latera se  
curus iam uisere gradus exercicū spiritualis ut totum quod  
carni et mundo subtrahis. studio pietatis impendas. oblitus  
que retro sunt ⁊ extentus in anteriora. ut ascensionib; dispo  
sitis de uirtute pficias in uirtute. ut uidere dñm uisyon  
mearis; Et p̄mo q̄dem p̄ desertum p̄prū cordis. et conuallē  
plorōnis ascendens ut uirgula fumi. de hinc iam uisemus  
quoddam elapsus ascendens et de deserto delictis affluens in  
nixus sup̄ dilectum. ductus de claritate in claritatem tanquā  
ad dñm spū. illo utiq; qui scrutatur etiam alta dei; Hec paucos  
tibi gradus inuenies multiformis grē dei; Verum hec spi  
ritalia sunt et spiritualib; utiq; ⁊ panda; Hunc ū ad iucian  
dos poti' sermo dirigit. cui' tota uirtencio est. reuocare ad  
cor p̄uaricatores; Cet̄m hūc pficientes edictum olim. de. xii.  
gradibus. humilitatis. ex sermōnis occasione libellum.  
q̄ uidelicet ḡdus ille iustoz omniū spū plenus in regula  
sua tradit. uere p̄ omnia b̄dictus; Ille enī uobis spiritale scala  
erexit cui' utiq; sūmitas celos tangit. quod in e' ḡloso tran  
situ euidenti legimus miraculo ⁊ mendatū beato papa cō

⁊ sic scribente;



De uia orientali que a bi bndicti cella procedit xxxvii

**I**ter discipulorum manus inbecilla membra sustentans erectis  
 in celum manibus stetit; ultimum spiritum inter uerba orationis  
 efflauit; Qua si die duobus de fratribus unum longius posito alteri  
 aut in cella commoranti reuelatio unius atque inaccessibilis uisionis  
 apparuit; Uiderunt namque quia strata pallis et innumeris cho-  
 rusca lampadibus uia recto orientis tramite ab eius cella in celum  
 usque tendebatur; Cui uenando habitu uir de super clarus assistens  
 cui esset uia quam conuebant inquisiuit; Illi uero se nescire professi sunt;  
 Quibus ille ait; Hec est uia qua dilectus dominus benedictus celum as-  
 cendit; Que est enim uia ab eius cella progrediens; nisi ordo quem  
 idem uir beatus instituit et forma uite que sumpsit exor-  
 dium ab eo; Qua nimirum uia dominus dilectus ascendit quia non  
 potuit uir sanctus aliter docere quam uixit; Et hec quidem eorum uel maxima  
 fiducia est qui ipsi ut cumque student inherere uestigijs ipsius pre-  
 ceptorem primumque sequuntur; Neque enim uenire aliquatenus indubi-  
 tum potest quin omnino sacer sit modus uersacionis; diuina  
 magis inspyacione atque consilio quam humana prudentia uel  
 adinuencione format; quo nimirum tantam inuenta gratiam sancti-  
 tatis tantam post obitum gloriam felicitatis idem uere benedictus  
 obtinuit; Sed hec haecenus ne quis forte quod longe sit semper  
 a cordibus nostris derogare nos eis qui sibi uarios prout cuique uisum  
 est religiose inueniri formauere modos quam alios consolari et  
 animare uoluisse caueterur; Cam tamen quam uiderimus in excelis



hodie formā clerici ne uiformē dixerim uitā. a quo scōr̄ habu-  
erunt quis unq̄. ut in nouo ut in ueteri testamento sic uixerit.  
sic uiuē docuerit homines utinā ipsi se int̄rogent singl̄i.  
nec conscientias sup hoc pp̄as. uenire dissimulent; Quantos  
enī uidem⁹ sectatores uiaꝝ que uicīnr̄ q̄dem hominib; bone-  
s; in pfundū inferni descendit finis earū quōtos ascensores  
scale. non cui sūmitas celos tangit s; que illi in maria est om-  
nino. hñs latam. concupiscenciā carnis. et concupiscenciā oculor̄.  
gradus uero supbiā uitę que quidē ex mundo sunt non ex  
patre; At eius sane quā uobis inuendare uolum⁹ scale grad⁹  
y latera. ex patre sunt. non ex mundo cui nimirum in iux-  
us aparuit; Sobrie inquit. y iuste et pie uiuam⁹ in hoc se-  
culo; Sed sobrietas uoluptatē carnis impugnat iusticia sc̄i  
uamitatē dum uidelicet cuiq; reddens quod suū est. y ad-  
ulantē deplorat & compatit̄ trascenti; O cuiq; y ipse sal-  
uator dum baptiste manib; celsum illum uerticē inchi-  
naret. sic inquit decet uos implere omnē iusticiam. so-  
lam nimirū humilitatē iusticiam reputans; Exhibeat  
ergo sobrietas nobis. iusticia pximo. pietas dō; Pietas s̄.  
ipsa est cultus dei; Sane ut uoluptas y uauitas fouere  
noscunt̄ cordis elonem. sic sobrietas y iusticia pietatē. ut  
inter hec lata de fide infidem spe mediante pficiens. sup  
eminenciam aliquādo teneat caritas;



**I**nitium autē hec lata basib; *De basibus scale* XXXIX  
 quas nobis subposuit artifex sapia. duob; forsitan lignis  
 crucis; Ubi enī ille multatur morte. turpat̄ cruce quis suoz  
 delicias. seu glām sustulē queat. ne dum audeat querere  
 flagellatus xp̄c. ⁊ sputis illit. baiolat sibi crucē et ludibrio  
 factus irrisoria ueste arundinea sept̄ corona spinea. foeditur  
 clavis. annuntiat̄ sceleratis in ligno extenditur etiā mor-  
 tuus uulnerat̄; Et hec intuens q̄ dī xp̄ianus p̄p̄ris nichilo  
 minus uoluptatib; indulgē et florē uelle in hoc sc̄lo nullate-  
 nus erubescit; Cet̄m si om̄is qui se dicit in xp̄o manē. debet  
 sic ille ambulauit ⁊ ip̄e ambulare multo magis q̄ pro eo ma-  
 nere sic dicit. qui p̄ eo legatione fungit̄. qui ei ministrat si  
 eū non sequit̄. inexcusabilis est; Sane nisi abnegauit̄ semet  
 ip̄sū ⁊ tulit crucē suā sequi eū om̄io n̄ potest; Quid ū crucē  
 tollē est. nisi laborē amplecti ⁊ humilitatē; Sicut scriptū est;  
 l̄legi abiectus eē in domo dei; *De capitellis scale*

de basib; scale

**S**ed fortasse minus adhuc firmit̄. stabilita hec uideant̄  
 si tam fuerint sub iuxa basib; n̄ etiā desup chorencia  
 capitellis; Hinc est q̄d minime suis intentus exemplis. salua-  
 tor etiā p̄mia repp̄mitit ut quē forte non puocat imitacio  
 ul' imitacio p̄cedentis trahit desiderium retribucionis; Et  
 siquidē uoluptuosus est illi sicut torrentē uoluptatis;  
 Sin uero glē cupidus asp̄iret ad illā glām ul' celsitudinē

xl



iudicarie potestatis; Sedebitis autem et uos super sedes xii. iudicantes; xii. tribus israel; ac si dicat; Pro confusione uestra duplici et rubore pars uestra laudabitur; Pro parte ista in terra uestra duplicia possidebitis; leticia sempiterna erit uobis; In nexilio uobis afflictio duplex. humilitatis utique et laboris; et solamini et nolite deficere quoniam in terra uestra terra utique uiuentium duplex uos nichilominus remuneratio manet sublimitatis et delectationis; In seculis istis quies impurbata in iudicio dignitatis eminentia commendatur;

xli. 2

**Q**uis uero secularis honor excogitari potest. **De iudicio**  
qui non presus in tante sublimitatis operatione ualescat; Non enim si quidem ciuitatis aut populi seu regionis unius; sed uniuersitatis iudices habent presidere cum christo nec solum homines; sed et angelos iudicabunt qui parentem admodum uapore presentis glorie dedignant et exsufflantes. impii christi uniuersis preserunt titulis dignitatum; Nolite timere pusillus grex quoniam placuit patri uestro dare uobis regnum; Desinitum est consilium quod non euacuabitur. propositum in mobile perseuerat; Denique iurauit dominus et non penitit eum; Amen dico uobis quod uos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis et uos iudicantes; Quid gloriosius. Iudicent nunc et preiudicent filii superbie cum rege suo sedeant qui sibi lata aquilonis elegit; Exalten et eleuentur sicut ceteri libani transibunt et ecce non erunt; Opprimant tunc quos possunt. blasphement;



congerant maledicta; Ueniant sup nos opprobria exprobrantium  
 xpo. qm̄ merces nra copiosa est in celis; Glām que ab inimicē est  
 hant. uanā utiq; ⁊ mendacē. quō uam filii hominū mendaces  
 filii hominū; Glām enī que a solo dō est. uolunt. ueram utiq; et  
 manentē. quō ipse ueritas et ipse est qui est; **De grossi ficuū**

xly.

**I** Felix pr̄ sus ambicio. que ambire magna non nouit. querens  
 de modico escere ⁊ de maximo minus; Amant enī cathedras  
 p̄mas que uelut grossi ficuum uelociter sunt casure; Sunt enī  
 grossi p̄me quedam ficus. pr̄ sus inutiles solam hūtes spēm ficuū  
 non sapore nec tam fructus quā futurorū. quedam p̄sagia fruc-  
 tuū. quas ⁊ decidē necesse est ut eis alie humano usū ⁊ esū apte  
 succedant; Unde sponsa in cantico canticorū. h̄yemps in̄sūt. ymber  
 abijt et recessit et post pauca ficus inquit p̄tulit grossos suos.  
 quod uidelicet p̄sequutione cessante in chita facta sit ecclesia.  
 posita in sup̄biā sc̄lorū; Quam sane sublimitatē ⁊ excellentiā  
 dignitatū. ⁊ grue satis grossos uocat. ut futā in his moneat.  
 quā p̄sentia cogitare. Que enī . . . . . uidentur  
 temporalia sunt. que non uident̄ eterna; Caueant igitur qui  
 p̄mas cathedras amant. ne ⁊ tunc gat carē sc̄dis. ⁊ qui p̄mos n̄c  
 recubitus eligunt incipiant cū rubore nouissimū locum  
 tenē; Seclibit̄ inquit sup̄ sedes. xii. iudicantes. xii.  
 trib; ihs̄; H̄e iam ficus erunt non utiq; grossi; Has tu  
 inq; um sedes p̄uidat qui de sup̄na ciuitate dicebat;

f



Illic sederunt sedes in iudicio sedes sup domū dauid; Illic  
plane non hic; Quom̄ enī sedent quas hic uidem⁹ sedes que  
tocies nutant. tocies utubant tocies etiā subuertunt. Si  
mirum grossi ficuū sunt quos tenuis aura deicit ⁊ disp  
git; Cet̄m̄ qđ sibi uult quod xii tribus istī iudicatōs fore  
p̄mittit. inq̄b; etiā mundus ipse agnoscitur iudicandus; An  
quia notus adhuc tū in iudea d̄s uniuersitatē fidelium  
appellōe. xii tribuū uoluit designare ⁊ quasi solas memi  
nit iudicandas; p̄p̄t illud qui non ēdit iam iudicatus est. hec  
enī est p̄fectōꝝ gl̄a singularis inter ipsos etiam emuere fideles.  
et cet̄is quoq; saluandis. p̄mūe auctoritate iudiciarie potestatis.  
ut iuxta illud de ipso psalmo sedeant supra domū dauid; Quid  
istud miserie est quod aduerbū tante p̄missōnis. negligencia

humana dormitat; **Querimonia saluatoris**

**P**opule meus ait d̄s quid debuisti tibi facere et non feci.  
Quid cause quod inimico meo iurō libet seruire quā michi.  
Heque enī caruit uos ille. sed nec pascit quidē aut tempa  
uā ip̄e. dissonit; Si parua hec michi ingratis. non ille s; ego  
redem uos; Sed quo p̄cio. Non utiq; corruptibilib; auro et  
argento non sole ut luna non saltem aliquo angloꝝ s; p̄prio  
eruoꝝe uos redem; Cet̄m̄ si neque tam multiplici iure de  
bitum a uobis eūcē est famulatū om̄ssis hīs om̄ib; mecum  
saltem exduꝝno denario uenite; Nichil uobis ille uocue

Ally.

p

n



rit. nichil ipse uideat. p̄fuisse. ei obtempate qui plurima uobis  
 et potiora pollicet. apud quē certior copiosiorq; remuneratio est.  
 ut illud quoq; benignissima miseratione dissimule qd̄ bonoz  
 ur̄oz non egenis uobis tantū in uelut eē sultum. ne p̄sencia  
 suscipe detrectetis. que n̄c offero. dona gr̄e fut̄is muneribus  
 eadem coronanda p̄mittens; Quid ad hec sc̄ia humana respō  
 ndet. Cum unppari cepunt h̄ uicte iudicū. quom̄ miseri  
 sustinebunt; Quid excusationis h̄re de peccato poterunt.

**N**umquid tunc dicē incipient. *De excusatiōe sc̄larū* Xluy  
 modo ecce. modo sine paululum. Si enī n̄  
 dissimulant infelices. y in non hūt modū y sine paululū inlon  
 gum uadit; Bonus est inquit d̄s q̄ unpximo iuuat; Magna  
 quidē diuina p̄missio. s; longa uniuū dilacio & molesta expectacio  
 est; Trenam de serē sorte. et nec diu obtinē celestē. afflictio  
 est intollegabilis y insolabilis dolor; Quid accelare neccē est ut  
 misera plouget; Miseria p̄sus y seductoria cogitacio; Hora siq;  
 dem hec querela est. n̄ p̄lixiorē uitā filij hominū hactenus  
 causabant; Breues dies hominis sunt. donec sc̄ia stimulantē  
 de penitencia y conuersione int̄ aspū. ul̄ fortis y moueat ab  
 hoīe; Ex tunc sane nouā cepitur tedium longioris uite. disse  
 rende mortis. oritur fiducia noua; S; esto multa tibi annoz  
 curricula restant. adolescens es usq; ad senectutē uicturus  
 y senitū; Quid necesse habes amittē tempa tanta p̄ dese



tanta lucra; Nichil preciosius tempore; heu nichil hodie iulius est  
mat; Transcunt dies salutis. y nemo recogitat. nemo sibi non red  
ditura momenta posse causat; An putas o homo biennij tui aut  
tennij opus ab omnipotente posse recoupensari; Sic ad breuata  
e manus diu ut centu annorum non possit reuinnare labore; Sede  
y puta quod dieb; singlis acquirere ualeas etus equitate apud diu. nullu  
omnino bonu n remuatu fore. y sicut non capillu de capite. sic  
nec momentu de tempore putu; Quid illius sapientis y silium inge  
ram ne tardes conueri ad diu. nescis quid sup uentura pariat  
dies; Quid infantia causer de futu. tam temerarie psuimtis; Qua  
sui tempa y momenta intua e non magis sua possunt uoluntate;  
Postremo qd de incerto fine. quod de etabuntate laboris y retribuicionis  
etuntate loquat; Hout dñs figmentu nrin y sult dñs pusilla  
munitat; nre humane obuiat cogitacioni; Anxietate abigit

**S** puenit trepidacionem; **De duplici promissione**  
equitatis eni; Et omis qui reliquerit patre aut matre.  
aut domu aut agru. p. n. m. c. a. y. uita. e. possi Quid ultra  
dicetis filij hominu qn y in hoc mundo tanta uob pmissa sut  
ut dormiatu int mechos cleros. de quib; paulo an causabim  
m. y exeuntes a sorte trena. amplior statim excipiat y solo.  
quau in patient s; etia gtilant expectetis sorte scoy. iure  
gratione pmissa; Siquidem y ipsa expectacio iustoy leucia  
est; Centupla inquit accipiet. y. u. e. pos; Habetis filij ad a

f

xlvi

f



pmissiōe uite ei que nō est parit̄ y fut̄e. ut obseruatur omne  
 os loq̄ntium iniqua y fundant̄ om̄s iniqua agentes sup̄uacue;  
 An non sup̄uacue penit̄ agit iniqū. qui non in fructuosi? s; et  
 iocundi non in salubri? s; y sani dō potāt seruire quā mundo;  
 Et attende quod petro quidē dñs tm̄ de fut̄o respondit; Neq;  
 enī sup̄ his que expebat̄ p̄sencialit̄ hesitare potāt aut opus  
 habebat interrogare; Dem̄q; n̄quid nobis est dixit. s; quid erit;  
 Anū quis dubitat instantis. eē temp̄is centupli p̄missiōe; Ma  
 nifeste id quidē ip̄a uerbor̄ p̄sequētia p̄bat ubi centuplū accepti  
 y possessuri dicim̄ uitā eternā; Certm̄ nequus omnino imprudētici  
 remaneat obstinacionis locus nullo uos ad euangl̄m scđm̄ marcū;  
 ubi p̄missio eadem descripta manifesti inuenitur; Aut enī dñs  
 Hemo est qui reliquerit patrē aut matrē. aut filios aut agrum.  
 aut domū p̄pter me. y p̄pter euangl̄m. qui non accipiat centies  
 tm̄ nunc hoc temp̄e; Atque ut uehementi animaret̄ carnalis  
 anima n̄ p̄cipiens que sunt sp̄c dī s; stulticiā reputans addit  
 signant̄ cū p̄secucionib; forte enī cum audisset in temp̄e hoc  
 p̄missi centuplū. neclabāt etiam de temp̄a<sup>b</sup> exhibi s; p̄ripit  
 hunc intellectum nom̄ additum p̄secutionis; Quid enī ter  
 rene est solōnis quod non facile terrena p̄sequicio tollat;  
 Quid t̄renum inter p̄secuciones scī mart̄yres accepunt qm̄ ip̄a  
 quoq; beator̄ terra corpor̄ data est in manus hominū imptor̄.

**I**stet̄m tam̄ unde q; centuplū **De incredulitate;** xlvi.



sint accepti. dum in sit centuplu. dum ualeat centuply. cen-  
tupliciter placeat. soletur. delectet. ametur. quid insane est  
qd. Stant homines reliquere simpla pcentuply; Ubi est cupidus  
ubi ambiciosus est. ubi inquisitor huius scilicet; Quid ad fidele nego-  
cium y *nudinas* qstiosissimas auaricia uitepuit y obdormiuit  
humana; Cui id uideo negares. o homo q in uanu accepti  
nomi dñi ihu xpi. cui saclego quicqd habes pcentuplo dare  
retarey; S; execrabilis tibi est manus dñi ut nulla ab eo ymu-  
tacione recipe. n ei inrode dati us accepti ymunicare peuitus  
acqescas; Au forte non exadio s; ex incedulitate detrectas; Na  
id in fateoy edibilius est; Hemo eni p re magis optaret uny-  
me cupia y solois obtentu qua in maxima exultacione salua-  
ri; S; non est omniu fides. ne eoy. quide qui nomineten sunt fi-  
deles; Potañ sane multoy uobis exempla pponē multos pduce  
testes. qui id pfecto sicut edide sic sentunt sicut auherut sic  
expiunt. habundat huius testi monyis. huius car bonibus  
desolator y. omnis nacio y regio omnis y omnis lingua. uicq; scoy  
y gregacio est; S; qu humanis edat expimentis qui uitati non  
edidit pmitenti. Illud ego uehementi arbitri amirandū quod  
fideles magis in maximo qua in modico uideantur; Hum eni  
difficile est ei dare centuplu in pnti. qui datus est uita eter-  
nam in futo; Qui datus est quod nec oclis uicht nec auris au-  
diuit nec in cor hominis ascendit n in dare centuplu potest;



**S**ed quom̄ inquit possunt h̄ fieri. *De labore ficto.*

xlviij

Qua rōe accipit centuplū qui nil sibi reliquit exom̄ib; Hēmpē  
 hoc est qđ paulo añ mememoraui tollite iugum meū sup uos  
 y inuemetis requiē; O ira nouitas; s; eius qui uoua facit omnia;  
 Iugum tollens inuenit requiē. relinqs oīa. centuplū h̄t; Ho  
 uerat h̄ y ille mirū hō sectū cor dī qui ei loquebat̄ in psalmo;  
 Hūqđ adheret tibi sedes iniquitatis qui fingis labrem in p̄cepto;  
 An non fictus in p̄cepto labor; Relinque om̄ia y habebit centu  
 plū tollite iugum meū y inuemetis requiē; An non fictus labor  
 on̄ leue; Suaue iugū crux inuncta hui⁹ y rei sacramenti est.  
 qđ in eccl̄as̄ dedicacione de pictas in pariete cruces. oleo scō pon  
 tis ex limit; Sic y olim cū abrahe dictum est tolle filiū tuum quē  
 diligis y saac y offeres eum in in holocaustum labor factus est in  
 p̄cepto; Oblatus siquidē y saac sanctificatus est non mactatus; Et  
 tu iugitur si uocē dñi audieris intus in animo y dicat̄ tibi ut offeras  
 y saac tuū tuum qđcūq; est gaudiū in moles dō interpretatur. y  
 y saac gaudiū securisum fidei y constantē obedi. ne timeas; Hui⁹ y  
 a si rem grandē dicit tibi p̄pha facē debes et obtemperantū ei y  
 om̄ia. y si oportuerit ip̄m y saac uigulari; Hūc autē quicqđ affe  
 ctio p̄pria iudicet secur⁹ esto non y saac s; aries moriet̄ non p̄bit  
 leticia s; y stumacia cut̄ utiq; cornua uep̄b; herent. y sine punc  
 tionib; anxietatis esse non potest; Temptat em̄ te dñs d̄s tuus  
 nec mactabitur y saac ut opinaris inuenis uiuet. s; eleuatus

f

f

f



utiq; sup ligna. ut insublime gaudeas nisi in carne ppa s; in cruce  
dñi gloriaris; p quē crucifixus y ipē es; crucifixus mundo nam

Alouy.

**H**ei uiuus *De ingredine et decore sponse*  
ec nimirū uersacio pfectoy h scōy. uita h grā spūalis  
Veniq; tanquā tristes inqunt. semp aut gaudentes tanq. nich  
hūtes y omīa possidentes tanq. morientes. ecce uiuunt; Qui  
uidebant me foras fugerunt ame. dicit y filia regis ea utiq;  
cui glā omīs abuitus; Unū y clamitat in cantico canticoy. ado  
lescentulas reuocans. q̄s extiori sua in p̄sione detritas uidet;  
Nigra sum s; formosa filie iherlm sic tabnaclā cedat. sic pelis sa  
lomonis; Nolite me y fidare qd fusca sum. q̄ decolorauit me  
sol; de si manifeste spūalis q̄spiam dicat. tenetas y infirmas  
mentes exhortans; Quid laboriosa queq; y humilia yūfacionis  
nrē tam sedule numātis; Saga cilicina sum y pelles arietum  
rubricate qb; intior ille splendor. y intina tegit glā ut illesa apud  
uersis y ymbrys iniuria y seruetur; Nolite me y fidare qd fusca sū.  
nolite pauē nolite mirari; Neq; eū tristitie aut necessitatis est  
extior iste neglectus y nigdo for infeca s; occulti splendoris et ex  
ultacionis intue; Decolorauit inquit me sol. lux intior. y exte  
rioris impaciens; Huiusmodi ignis est y inania foha non admittit;  
Alioquin aut exurit foha aut certe si p̄ualuerint ignē extingui  
necesse est; Quod quidē omīo cauendū ap̄s docet sp̄m inq̄ens  
nolite extinguē magis aut id xpc̄ phibet uolens eū uehementē

De ingredine y decore sponse



accendi; Ideo sponsa quidem nigra est; sed formosa apostoli tanquam uirgines;  
semper autem gaudentes ipsi christo si uelut uisus oculos non erat species

neque decor *De sepulchris dealbatis* *de sepulchris dealbatis* Xlix

**C**ontra sane alios dealbatis ueritas; propter monumentis foris quippe  
splendidos; et nitentes intus sordidos; et fetentes; Ambulant enim in stolis.  
et purpuras ut dictum est cathedras amant; gloriosi honorati; et magni modis  
hominum; intus autem uisus; et uidet pleni auaricia; inuidia; ambitione; super-  
bia; et luxuria fortasse non nulli; Quia enim talibus; deest preciosum illud sti-  
nencie munus; nisi forte ad iudicium; et demeruationem; ne quando paueant  
et resipiscant; et reuertantur ad studium suum; sed obdormiscant in peccatis  
et deest peccant ipsa irreuerentia; et securitate; *Quia egestas uiri*

**S**ane ut exercitum spiritualis; *OL FOLAS AUIT VR*  
et cure cordis indicium euidentem; et temptatio exterior; sic eorum de sollici-  
tudo certum nichilominus signum mentis inculte; Scriptum quippe est;  
Indefideris est omnis ociosus; Et item; De stercore; bouum lapida-  
bitur piger; Uel uel misero dum stercoreatur propter ornari; Bos erat  
paulus trans mare ad christum; et suum agnoscentis utique possessorem; Unum  
et dicebat; Propter christum omnia detrimentum feci; et arbitror ut stercorea;  
ut christum lucrifaciam; hec amplexantur stercorea etiam si quondam nutritus  
fuit in croceis; His lapidantur stercoreis; piger qui christum lucrifacere neg-  
ligens corde uacuo; et deserto foras cogit euagari; Siquidem famus  
necessitate iacob patriarcha descendente in egyptum; et prodigis ille filius  
seruire potest; esurire filiquas egestate coactus est;



De uime qui morit

**S**ed quid dicit scripta: *Habemus De uime q̄ n̄ moritur*  
 dabitur ⁊ habundabit non hūi autē ⁊ hoc ipm̄ qđ uicti  
 h̄re aufētur ab eo; crescet fenum ⁊ decidet flos ipse quoq; fene  
 stre claudēt. ut nichil ultra ualeant t̄rene solouis haurire;  
 Deniq; arguam te ait dñs ⁊ statuam te contra faciē tuam; Quid  
 illud ofusionis erit. quid miserie. quid doloris. qūdo dissipatis  
 folijs ⁊ dissipis. uniuersa nudabr̄ turpitudo. reuelabr̄ ignominia.  
 fames apparebit. qūdo iam immortalis factus internus ille ofci  
 encie uermis tota malignitate corrodet. s; non ofumet animā in  
 felicē. nec erit om̄io dissimulōnis locus aut spes ulla consolatio  
 nis; Quid enī cause est quo ue modo quid ofciē stimulos sustine  
 aliq̄tenus possunt. s; auertunt oculos cordis ⁊ ad consolationes  
 miserias uertunt. aut certe simulationib; aliquib; decipiunt  
 semet ipsos. ⁊ mentit̄ iniquitas sibi nisi quod tolerabilis est ille  
 cruciatus; Licet adhuc blandiat̄ spes ⁊ extenuet om̄io dolorē.  
 dum sibi ipsis plibitu tempra ineciunt. ⁊ omne qđ agunt fa  
 cile diluendū. deserendū q; quod appetunt temeraria pre  
 sumptione p̄mittunt; Sed ipsa ofuetudine ⁊ incuria stupi  
 di ⁊ insensati corde. fere nil sentiunt. que quidē om̄ia longē  
 aberunt ubi fiet quod scriptū est; Arguam te ⁊ statuam con  
 tra faciem tuam; *Ad alit̄ oblectēt sp̄m sp̄ialia q̄m carnalia*

g. li. 9

**Q**uanto enī sibi uicinior ⁊ n̄tali necessitudine carior ani  
 ma carne sua tanto acrius doleat necesse est ⁊ molestius



ferat propriam quā corporis lesionē ubi atque ipse isto insensibilitate  
fuit excitata; Sic et e contra bona propria, et delicias spirituales inter  
namque animi uoluptatē ubi utigerit exipit eo utique delectabilius  
amplectat. iocundiusque fruatur oportet: quo proprius et expressius eā  
tangunt nec extius mendicant; Hemo quippe eo modo uimentū  
sui quo corporis sui refectioe potit delectari; Placet quid et illa:  
si longe aliter ista sapit aliterque sentitur; Quod si uimentū aīe  
corpus eē fateris: eadem utique ratio tibi obseruanda est. in ipsi  
Holi ergo errare uohi seduci ut incorpaliū; ēdas spū posse quā in  
spūalib; oblectari uil humanā consule rōnem si fides inte penitus

**T**obdormiuit *De tribus in carcere et tribus in cruce; ...*  
res in carcere quondā fuisse legitur tres in cruce; Ioseph siquid  
cum pincerna et peltore regis carcerali custodie mancipat; xpc  
uerus ioseph cum duob; utique scelatis reputatus est: illi quidē in car  
cere uide somnia. iaudiere inter p̄tacionē istū in cruce uerba locuti  
sunt: unus accepit p̄missionē; Priorum siquid alter p̄tinabat regi.  
iudiciū restituens ingrādum p̄stinuū alter pascebat aues.  
et responsū mortis accepit; Ipsi quippe sūt porci quos p̄auit ille  
p̄digus adolescens spurci quidē et elati uūto porcorū. iuuuū no  
mine designant; Porro eorū qui crucifixi sunt cū saluatore alii  
utique s̄tenti dictum est. hodie in ecū eris in p̄adyso. alii blasphe  
manti non quid actio neque enī ille tunc iudicabat quēquā si a  
socio responsū est nec tu times dñm qui in eadē dampnatione

if

Luy-

if



es; Quid ergo putam' quod duob; illis quor; alij dictum est restitui  
erit post tres dies. alij **o** mecum eris in pado. so. utrum potuit esse  
molestu; Quid u' illum potuit delectare cui dictum est. et uncatu  
capite post triduum suspenderet; autu' esca futus; Sane in hoc po  
fiti sum' omis; nemo nisi cae. sine cruce utrum nemo; Quippe u'  
nec innocens inuenit' in uinis a peccato. qu' peccor' redem' speret.  
Ctm si si uolens sustinet. et dicit uos quid iuste. incedem' habebit.  
sui autem inuitus. et blasphemans. et negans diu' factis. duplex ei con  
tricio est; Siquis testimoniu' h't salutis etia' caro ei' requiescit in  
spe. et pph'e faruula pulmentu'. et ch' atq; dulcorat. ut mollis iam  
non mors; utta sit **Quod sine exceptione centuplu' pro**

**D**eriq; nemo sane mentis ampliore e'e credat **mittitur**  
in uicis qua' in uirtutib; delectacione. p'sertim cum sit ds  
uirutum totus uere iocunditatis fons leticie et exultacionis  
origo; Neque eni' carni seu mundo aut maligno p'ncipi; s; xpo  
utiq; seruire regnare est; Audi homine' de p'pria utiq; expien  
cia p'hibent' fidele testimoniu' u'itati; In uia inquit testimonio  
tuor' delectatus sum sic in u'itib; diu'icis; Quid erit impata;  
si tanta est copia delectacionis uiua; Ap'ls quoq; non in spe  
solum; s; etia' in tribulacione docuit g'fari; Illi quide' sic ait  
amicus hui' s'c'i. auctoris s'c'i inuic'. illi quide' sic. ego forte  
non ita delicatus sum; homo peccor' sum. nec subsistere intan  
to labore sine g'ra multa. nec ipsam ualeo g'ram p'ueniri; Quasi



uero grā non sit gracia s; opm merces: quasi non om̄s peccauerunt:  
 aut non om̄s egeant grā dī; Estinas o homo q; psonay. acceptio  
 fit apud dñm; non om̄s om̄ia relinquentes tam copiose consoletur;  
 Noli esse mēdulus; acquiesce ul' iūtat; de cui' testimonio nulli hccē  
 dubitare' fidei; Et om̄s inquit qui reliquerit patrē aut matrē  
 aut domū aut agrum p̄t nomen meū centuplū accipiet; He  
 numē xp̄e excipit. miseri qui dñt p̄ter me qui excludunt semet  
 ipsos; excipiunt abūficio quāli; H' iuniorū indignos se iudicant;  
 multo magis uite eterne; qui ne ipsū quidē centuplū spant Sed  
 quia d̄s uerax est qui p̄mittit. hō utiq; mendax qui diffidit

3

**E**t om̄s qui reliquerit *De hū q̄ uident om̄ia reliquē*  
*patrē aut matrē. aut domū aut agrū; n̄ centuplū acc*  
 p̄t nomē meū centuplū accipiet et uitā eternā possidebit;  
 facile ego potāi contradictionē sustinē linguarū si id loquerer  
 ex me ipso; Si quidē uou p̄cipit carnalis homo que sunt sp̄e dī.  
 s; stulticia illi uident; Nunc autē ipse id loquit. cui' uerba etiā celo  
 et t̄ra transferuntib; non t̄nsibunt; Sed audiui aut homo q; p̄dici  
 om̄s sue occasionē; ut uulgo d̄r festucam querit uñ sibi eruat  
 oclm̄ audiui inq̄t de illo qui reliquerant om̄ia; y aduomitum  
 s̄ reuersi; Quom̄ illi acceperant centuplū; Exurge dñe iudica  
 causā tuam; Et istoz. nempe calcumpnia et inq̄tū ipsoz. qui  
 forte om̄ia relinque' nisi minime tantū centuplū acceperunt;  
 non ytra uos; s; contra te est qui dixisti; Om̄s qui reliquerit

lv.



patre y cetera centuplu accipiet; Quid tam dicim? An e collegio  
discipuloy repbari qd potest in loculos huius? Sunt enim loculi in  
pecunie; et proprie uoluntatis; Scrutetur prius uias suas & studia  
sua. qui pmissam centupli. gram s de esse causat. nec dubium qd u  
ueniat angliu y diuersosq; reclinatosq; non quid filij hominis.  
s; aut foueam uulpij. aut uolucris in dnu. Magis autem pfectus ob  
secro relinquat omnia y solum sequatur xpian. iactans cogitatum suum  
meo enutriendis ab eo. y centuplu sine dubio pceptis; Heq; enim  
potest solum scripta. que tam cetera uitate submixta. omnibus id sine ex  
ceptione pmitit; Nichil sibi retineat nichil suus. ne modicum fertu  
tum tota massam corripat; Sunt enim qui sibi retinent aliquid.  
dulce uocis oblitij. qd u suam uenit face uoluntate. y in ipsis quoq;  
scoy. collegijs ppo aut desidio aut fortasse y filio inportunt adhe  
rentes; Sciolos sese faciunt. de se sibi aliqd retinentes quos penit  
abnegasse. y diuine puidencie ac obediencie patru consilijs quoq;  
spualiu utroy debuerant y misisse; Sunt enim qui ppterquis re  
tinent et amicis. qd abiciunt a se ipsis. peoy pspitate pseuti.  
inam ppter sus y scari sollicitudine estuantes; Crudeles plane qui  
nequaquam pximos diligant tanquam se. crudeles inquam ut in se  
ut in suos. immo quod uerius est in utrosq; Hemo qd cum se ui  
det non omnia reliquisse. centuplu non accepisse miretur;

p f  
lvi

**P**reciosa siquidem *Qd celesti consolatoe se priat qd resilire*  
diuina consolatio est nec omnino tribuit. *pati s adiren.*



3

admittentib; alienā; Infelix tu esau qui dixisti. Humilitā tū bñdi  
 ctionē habes pater; Quanto meli' erat dñe cū ppha; Unā pecū actio  
 hanc requirā; Indignus enī bñdictione celesti nuncit. qui dubio  
 querit affectu duplici petit intencione; aliud sibi refugium p̄ans  
 si forte eā non obtinē; iungat; Maior est iniquitas. in ait fr̄icida  
 p̄m' quā ut ueniā mear; Quod ergo; Renuat solari anima  
 mea si ueniā non meret; h solum deplora. hoc solum plange;  
 aliud ne cogites quid; Sed nē inqt oīs qui inuenit cayū. occidet  
 me; Graue dampnū grandis iactura si p̄matur corpus qñquidē  
 anima p̄t; Sic enī occidendū sese causabatur infelix. tanquā  
 p̄ magno bñficio habitus. si p̄hibetur occidi; Quod et factum  
 est; Consolationē miseram obtinuit. quā querebat. ⁊ oblitus  
 est desolationis maxime; p̄ qua multo studiosius supplicare  
 et remediū querere oportebat; Simile quiddam ⁊ de saule  
 legisti. cū amalechitar. rege seruato. p̄mū quidē samueh scō  
 usus est. p̄ indulgencia supplicare; s; eo tanū insentencia p̄  
 sistente. nunc inquit honora me coram pp̄lo. hoc tunc quod  
 dicebas peccavi roga dñm p̄ me; Merito non pepercit qui  
 intuebat cor. nec simulate est humiliacioni miseratus; Non  
 ita sane post maiora licet crimina inexorabile. etiam dauid  
 potuit inuenire; Demq; uix adhuc dixerat peccavi. et re  
 sponsum illi est. dñs abstulit peccatū tuum ate; Sic inuicē  
 sic usq; hodie dilectissimi. cui' ad alias solōnes meus tubinat.



149  
y non penit' renuit in caducis & transitorijs solar' ipse sibi pfecto celestis subtrahit gra'm solar' Quam si digna deuotione pleno affectu deficio uehementi pete' quere' pulsare' sataget. sine studio petens accipet. querens inueniet pulsanti appret'. Alioquin si forte quod absit prudendu' illum apostasie saltum psumpserit. certum omnino sit testimoniu' in tatis accipientib; aut nuquam eum omnia reliquisse. aut ipm quoq; postea deseruisse centuplu' qd accepit. Non nulli siquide' cu' spu cepunt. heu carne postea sumunt. Quod si insanu' est centuplu' uolle' recipe' uelle relinquer' pl' qua' insanu' uire' censetur. An u' plangendus tibi uidetur qui abstractus y illectus ascupiscentia sua sponte id deserit. libens abicit. uoluntarie deserit. y qui nutrebat in crocens amplexatur stercoza. Non est un' causetur qui est modus est tanquam in uideatur irritum uerbu' dnu' aut euacuata pmissio. Qui enim relinquit omnia huius sine dubio reppmissa centupli bndictione. Sine causa ostendat non ei magis qua' xp'o edimus nec omnio acquiescimus mendace' eum face' qui pmissit

150  
151  
152  
153  
154  
155  
156  
157  
158  
159  
160  
161  
162  
163  
164  
165  
166  
167  
168  
169  
170  
171  
172  
173  
174  
175  
176  
177  
178  
179  
180  
181  
182  
183  
184  
185  
186  
187  
188  
189  
190  
191  
192  
193  
194  
195  
196  
197  
198  
199  
200  
201  
202  
203  
204  
205  
206  
207  
208  
209  
210  
211  
212  
213  
214  
215  
216  
217  
218  
219  
220  
221  
222  
223  
224  
225  
226  
227  
228  
229  
230  
231  
232  
233  
234  
235  
236  
237  
238  
239  
240  
241  
242  
243  
244  
245  
246  
247  
248  
249  
250  
251  
252  
253  
254  
255  
256  
257  
258  
259  
260  
261  
262  
263  
264  
265  
266  
267  
268  
269  
270  
271  
272  
273  
274  
275  
276  
277  
278  
279  
280  
281  
282  
283  
284  
285  
286  
287  
288  
289  
290  
291  
292  
293  
294  
295  
296  
297  
298  
299  
300  
301  
302  
303  
304  
305  
306  
307  
308  
309  
310  
311  
312  
313  
314  
315  
316  
317  
318  
319  
320  
321  
322  
323  
324  
325  
326  
327  
328  
329  
330  
331  
332  
333  
334  
335  
336  
337  
338  
339  
340  
341  
342  
343  
344  
345  
346  
347  
348  
349  
350  
351  
352  
353  
354  
355  
356  
357  
358  
359  
360  
361  
362  
363  
364  
365  
366  
367  
368  
369  
370  
371  
372  
373  
374  
375  
376  
377  
378  
379  
380  
381  
382  
383  
384  
385  
386  
387  
388  
389  
390  
391  
392  
393  
394  
395  
396  
397  
398  
399  
400  
401  
402  
403  
404  
405  
406  
407  
408  
409  
410  
411  
412  
413  
414  
415  
416  
417  
418  
419  
420  
421  
422  
423  
424  
425  
426  
427  
428  
429  
430  
431  
432  
433  
434  
435  
436  
437  
438  
439  
440  
441  
442  
443  
444  
445  
446  
447  
448  
449  
450  
451  
452  
453  
454  
455  
456  
457  
458  
459  
460  
461  
462  
463  
464  
465  
466  
467  
468  
469  
470  
471  
472  
473  
474  
475  
476  
477  
478  
479  
480  
481  
482  
483  
484  
485  
486  
487  
488  
489  
490  
491  
492  
493  
494  
495  
496  
497  
498  
499  
500  
501  
502  
503  
504  
505  
506  
507  
508  
509  
510  
511  
512  
513  
514  
515  
516  
517  
518  
519  
520  
521  
522  
523  
524  
525  
526  
527  
528  
529  
530  
531  
532  
533  
534  
535  
536  
537  
538  
539  
540  
541  
542  
543  
544  
545  
546  
547  
548  
549  
550  
551  
552  
553  
554  
555  
556  
557  
558  
559  
560  
561  
562  
563  
564  
565  
566  
567  
568  
569  
570  
571  
572  
573  
574  
575  
576  
577  
578  
579  
580  
581  
582  
583  
584  
585  
586  
587  
588  
589  
590  
591  
592  
593  
594  
595  
596  
597  
598  
599  
600  
601  
602  
603  
604  
605  
606  
607  
608  
609  
610  
611  
612  
613  
614  
615  
616  
617  
618  
619  
620  
621  
622  
623  
624  
625  
626  
627  
628  
629  
630  
631  
632  
633  
634  
635  
636  
637  
638  
639  
640  
641  
642  
643  
644  
645  
646  
647  
648  
649  
650  
651  
652  
653  
654  
655  
656  
657  
658  
659  
660  
661  
662  
663  
664  
665  
666  
667  
668  
669  
670  
671  
672  
673  
674  
675  
676  
677  
678  
679  
680  
681  
682  
683  
684  
685  
686  
687  
688  
689  
690  
691  
692  
693  
694  
695  
696  
697  
698  
699  
700  
701  
702  
703  
704  
705  
706  
707  
708  
709  
710  
711  
712  
713  
714  
715  
716  
717  
718  
719  
720  
721  
722  
723  
724  
725  
726  
727  
728  
729  
730  
731  
732  
733  
734  
735  
736  
737  
738  
739  
740  
741  
742  
743  
744  
745  
746  
747  
748  
749  
750  
751  
752  
753  
754  
755  
756  
757  
758  
759  
760  
761  
762  
763  
764  
765  
766  
767  
768  
769  
770  
771  
772  
773  
774  
775  
776  
777  
778  
779  
780  
781  
782  
783  
784  
785  
786  
787  
788  
789  
790  
791  
792  
793  
794  
795  
796  
797  
798  
799  
800  
801  
802  
803  
804  
805  
806  
807  
808  
809  
810  
811  
812  
813  
814  
815  
816  
817  
818  
819  
820  
821  
822  
823  
824  
825  
826  
827  
828  
829  
830  
831  
832  
833  
834  
835  
836  
837  
838  
839  
840  
841  
842  
843  
844  
845  
846  
847  
848  
849  
850  
851  
852  
853  
854  
855  
856  
857  
858  
859  
860  
861  
862  
863  
864  
865  
866  
867  
868  
869  
870  
871  
872  
873  
874  
875  
876  
877  
878  
879  
880  
881  
882  
883  
884  
885  
886  
887  
888  
889  
890  
891  
892  
893  
894  
895  
896  
897  
898  
899  
900  
901  
902  
903  
904  
905  
906  
907  
908  
909  
910  
911  
912  
913  
914  
915  
916  
917  
918  
919  
920  
921  
922  
923  
924  
925  
926  
927  
928  
929  
930  
931  
932  
933  
934  
935  
936  
937  
938  
939  
940  
941  
942  
943  
944  
945  
946  
947  
948  
949  
950  
951  
952  
953  
954  
955  
956  
957  
958  
959  
960  
961  
962  
963  
964  
965  
966  
967  
968  
969  
970  
971  
972  
973  
974  
975  
976  
977  
978  
979  
980  
981  
982  
983  
984  
985  
986  
987  
988  
989  
990  
991  
992  
993  
994  
995  
996  
997  
998  
999  
1000

**De centuplo y uita eterna**  
Centuplu' inquit accipiet. y. u. e. p. Illud enim in uita eterna  
hec in patria est unino h' patria illud uita. Illud solacio p'sentis laboris. hec future felicitatis consolacio est. Sic nimiru' y opar' hui' s'chi solet q'bus in ope merces in fine dari. Sic militantibus quoq; y stipendia ministrant. p' necessitate temporis. et nouissime donatiuu' manus erogatur p' q'ntitate laboris. Sic



filij israel donec etiam reppmissionis intrarent in deserto in manna  
 non defuit et ab ecclia post quesitū regi celestis aduentum. cot  
 tidianis panis cotidie petitur in oracione quā ipse saluator in  
 stituit. habes hanc duplicē pmissiōē in pphā evidentē exp̄ssam  
 ubi ait; Reddet d̄s mercedē laboz scoz suoz et deducet eos in uia  
 mirabili; Ipsa est enī uia testimoniozū dñi in qua pphā alt' sicut  
 monūb; ducētis delectatum se eē testatur; Ut quit ergo in  
 inēditate hac moriemini filiū hominū; **Quod h' centupl**

l. viij.

**E**t forte adhuc sc̄laris ad hec quispiā dicat; **quale sit;**  
 Ostende mihi centuplū quod pmitis; libens uniuersa  
 relinquo; Ut quid ostendam; fides enī non habet m̄tum. cui  
 humana ratio p̄bet experimentū; An hominū ostendentū quā  
 uītati c̄deres p̄mitenti; Desicis scrutans scrutatio nisi c̄dide  
 ris non intelliges; Manna absconditum est qd̄ in apocalipsi ioh̄is  
 uictori p̄mittitur. nomen nouū est quod nemo scit nisi qui accipit;  
 Videtur enī forte non uillis p̄sentē sc̄oz communione facultatum  
 parit̄ uoluntatū h' loco centupli noīe designare; Et magna  
 quidē h' ipsa consolacio s; non actō gr̄ialis. ut possit uniuersalit̄  
 om̄ib; uenire; Quantos q; sc̄oz aut uoluntarie eam dese  
 ruisse ut anachoritas; aut uolencia p̄secucionis ut martyres  
 exilio relegatos; humana uoluntate uouim' caruisse; Datum  
 optimum est centuplū hoc desu sū descendit a patre in  
 uoluntate; **Quid sit hoc centuplū;**

ij



**A**si non demq; omnia possidet. cum omnia cooperantur in bonum; An non centuplum habet omnium. qui impletur spiritu sancto. qui christum habet in pectore; Nisi quod longe plus quam centuplum est. iustitiae pacti spiritus et presenciam christi; Quam magna inquit multitudo dulcedinis tue domine quam ab te profecisti eis qui sperant in te; Uides quomodo in memoria habundancie suauitatis huius eructuet anima sancta quomodo exprimeret gestiens uerba multiplicet; Quam magna inquit multitudo. hoc ergo centuplum adoptio filiorum est libertas et promissionis spiritus. deliciae caritatis gloria conscientie regnum dei quod intra nos est non utique esca et potus sed iusticia et pax et gaudium in spiritu sancto; Gaudium sane non in uisione gloriae sed etiam in tribulationibus; Hic est ignis quem uoluit christus uehementer accendi. hoc uirtus ex alto quem et andream fecit amplecti crucem; Laurencium desiderare carnis uiscerem; Stephanum in morte lapidantibus flectere genua adorationem; Hec illa pax quam suis relinquit christus quando dedit et suam; Siquidem donum et pax est electis dei pax utique presens et donum future; Illa superat omnem sensum sed in hunc quicquid sub sole placet. quicquid in mundo concupiscitur non potest dari; Hec gratia deuotionis et unctio docens de omnibus quam expertus nouit. in expertus ignorat quam nemo scit nisi qui accipit; **Exhortatio**

118

**BREVIS**  
**V**itiam hinc filiorum hominum concupiscentia uigilet. utinam uel curiositas exciteretur. ut dicant in cordibus suis; Non uidetur hoc uerbum ad inuentionem

118



humane. cui sic sonant uno ore testimonia scripturarū. Quod  
 si ita est sine dubio uehementē erram. Placet libet an hec hañt  
 se ita gustare quod hoc absconditum in anima sapiat. expiri quod  
 sit hoc centuplū quale gaudiū in spū scō. Cras pfecto responde  
 bit ei iusticia sua qui id studiose quesierit. Confestim ut gusta  
 uerit. uidebit quō suauis est dñs quā bonus. non in tenenti s;  
 y querenti se. anime spanti in se. Alioquin uentte y argute  
 dicit dñs si non omīs qui reliquerit patrē aut matrē aut domū  
 aut agrum ppter nomen meū centuplū accepit nē in hoc tempe.;

**P**arum est y uitā eteruam possidebit. **De uitā etna**  
 Verum si in p̄sentis y mendacione centupli sermo deficit.  
 et ex habundancia cordis angustia oris obstruitur. quid nisi inul  
 tomagis ad p̄missionē eterne uite ipsa quoq; defectum suū co  
 gitacio fateatur. Sed quod ex parte est non ualet eloqui nec  
 exptus. quid in exptus de p̄fectione balbutire conetur. Oculis  
 non uidit dñs absq; te. que p̄patti diligentib; te. Pax enī est que  
 exupat omnē sensum. pax sup pacē exultacio indeficiens flumē  
 leticie. torrens uoluptatis diuine gaudium plenū est. Cogita  
 quicquid uis. quicquid potes exopta. excedit cogitatum omnē. de  
 siderium omnē exsupat. illa felicitas. eteruitas illa. illa beatitudo.  
 Ad quā nos sua miseratione p̄ducatur. p̄ueniat in b̄dictionibus  
 dulcedinis. y indeficienter interim t̄buenis. p̄missam centupli  
 grām ad solacium utiq; y remediū laboris hui' ne deficiamus

Lxi.

ij

ij



mua. ut de exhibicione p̄sentū munerū firma sit expecta  
cio futurorū qui uenit ut uitā hām̄ & habundancius hām̄. ih̄c  
xp̄c dñs n̄r qui cū patre & sp̄u sc̄o uiuit & regnat d̄s p̄ infinita  
secula seculorū amen;

**I**turus iherosolimam dñs bethsage uenit inde duos de suis in castellum  
quod contra ipsos erat iussit asinā alligatam et pullum eius solui  
& adduci sibi p̄cepit; Bethsage interpretatur domus buccae et est  
in culis sacerdotum p̄ q̄d signat̄ confessio ad quā dñs uenit quia  
ad confitentes accedit. nam ab eis qui culpas suas nolunt con  
fiteri longe est; Inconfitentibus requiescens inde suos iussit  
q̄ sc̄ptam duorū testamentorū. ut p̄dicatores gemina caritate  
p̄ditos in castellū q̄d contra ipsos est. id est mentē p̄prie uo  
luntati deditā in quo castello murus est obstinatio quia ad om̄ia  
que ei inuincuntur huiusmodi homo resistit; Arma sunt uerba id est  
amara uerba quibus remordet. & sepe p̄ his timetur & ne quidē  
sibi inuincantur defendit; Et sic in castello fructus quē in sequitur  
quia p̄ obstinatione aliquā requiē sepe adipiscit. saltem q̄ dulce  
est ei p̄p̄am implere uoluntatē; In hoc castello alligata est  
asinā et pullus eius. id est humilitas et simplicitas homo enim  
deditus p̄p̄e uoluntati. aliquā uolū quid sit humilitas. & sc̄t sim  
plicitatē si uellet in se h̄re; Sed si hoc aḡt. p̄p̄am uoluntatē  
non implet; Alligat quia & reponit. nec apparere p̄mittit;  
Hic itaq; talis quicq; diuino sermone & punctus. murū obstina